

A FELSŐ-BORSODI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1907 AUG. 27—28. NAPJAIN MARTONYIBAN

≡≡≡ TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK ≡≡≡

JEGYZÖKÖNYVE

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1907

A FELSŐ-BORSODI
REFORM. EGYHÁZMEGYE

1907 AUG. 27—28. NAPJAIN MARTONYIBAN

≡≡≡ TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK ≡≡≡

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

MISKOLCZ

SZELÉNYI ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

1907

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Vadászy Pál,
esperes

Ragályi Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt:

Svingor József

Szekrényessy Árpád

Botos József

Gróf Vay Tihamér

Dávid József

Zsóry Gusztáv

Szuhay Benedek

Bárczay László

Elek József

Zsóry György

papi

világi

tanácsbírák.

Szuhay Benedek egyházmegyei papi főjegyző

Molnár László egyházmegyei világi főjegyző

Szentmártoni Dániel egyházm. papi aljegyző

Dr. Orbán József egyházm. világi aljegyző

Dr. Sáfrán Dezső egyházmegyei ügyész

*Bartha Mihály, Batta József, Barna Gyula, Beregszászy Ferencz,
Bogdáni József, Dakó Lajos, Doktor Gyula, Jósvai Dénes, Kazay Géza,
Lengyel Gyula, Nagy Barna, Osváth Zoltán, Szabó József lelkészek,
Fóris János, Pozsga József, Nagy Lajos, Varga Imre s.-lelkészek.*

A tanítótestület részéről: Gőz Ferencz, mint képviselő.

Ezeken kívül tanítók, egyházak küldöttei és nagyszámu hallgatóság.

1. Esperesünk a közgyűlés működésére Isten megáldó és segedelmet kérő áhítatos imája után egyházmegyei gondnokunk a jelenvoltakat szívesen üdvözölvén,

a közgyűlést megnyitotta.

2. Esperesünk felolvassa félévi jelentését az egyházmegye hit- és valláserkölcsei életéről s az egyházmegye kebelében tavasz óta történt nevezetesebb eseményekről, mely következőleg hangzik:

Nagyiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Köztudomásu, hogy a f. 1907-ik év egyike a legfontosab-
baknak, ugy szorosan véve egyházi, mint iskolaügyi tekintetben.
Az új törvényekben lefektetett reformalkotások közül főleg a
III-ik, vagyis az egyházi adóról és a VII-ik, vagyis az orsz.
nyugdíjintézetéről szóló rész domborodik ki különösen fény- és
árnyoldalaival, törvényalkotásainkat jellemző nehézkességeivel,
melyek bonyodalmasságuk miatt az életbeléptetés könnyedségét
gátolják és sokszor egymásnak ellentmondó magyarázatásokra
adnak okot. Ezeknek mintegy ellensúlyozására, a nézetek lehe-
tőleges tisztázása végett adta ki a tavaszi egyh. ker. közgyűlés
az új egyh. törvények végrehajtására vonatkozó utasítását, a
mi minden lelkészi hivatalnak megküldetett mihez tartás végett.
Ez lesz tehát a szabályozó, utbaigazító, csak az a fő dolog,
hogy szigoruan hozzá alkalmazkodjunk.

Az egyházi adóról szóló III. t.-cz. 12—15. §-ai az egyház-
tagok adóterhének csökkentésére létesítendő egyetemes adó-
alapról szólnak. Ez igen fő és megfontolandó dolog az egy-
házakra nézve és igen sok dologgal is jár, ha az egyházak a
segélykérvényeket a törvény kívánalmai szerint fel akarják
szerelni, mert az 1902., 1903., 1904., 1905., 1906. évi egyh.
számadások öt évről mind mellékelendőek, még pedig, a hol az
állandó terhet képező lelkészi és tanítói javadalmazás értéke,
föld- és terményjövedelem kimaradt volna: ez is feltüntetendő
a presbyterium által hitelesített, az egyházmegyei számvevőség

által megvizsgált és az esperes által is igazolt pótszámadásokkal megtoldva.

E célra az egyetemes konvent f. évi 92. sz. jegyzőkönyvi határozatával az adóügyi albizottságot bizta meg egyöntetű eljárás céljából a szükséges nyomtatványok elkészítésével, de még mindezideig nem küldötte meg sem az általam felkért püspöki hivatal, sem az ennek nyomtatásával megbízott nyomdász. A beadandó kérvények megvizsgálására választandó bizottságba egyházmegyénknek is egy tagot kell választani, mi a gyűlés feladata leendő, valamint az is, hogy a presbyteriumok által elkészített számadások felülvizsgálatának az I. t.-cz. 56 §. e) pontja és a III. t.-cz. 23. §-a rendelkezése szerint eszközlendő megejtése céljából számvevőszéket szervezzünk.

Az országos lelkészi nyugdíjintézet szintén igen fontos, egész egyházi életünkre kiható nagy horderejű cél szolgálatára van hivatva, csak hogy az a baj, hogy a kiviteli módzatok körüli eljárásra nézve igen szétágazók a vélemények, csak abban egyeznek, hogy majdnem elviselhetetlen terheket rak a lelkészek vállaira. Erre vonatkozólag lelkészi ért. közgyűlésünknek is van egy felterjesztése, mi jelen gyűlésünk határozatát várja.

Iskolai életünkre is nagy horderejű az 1907-ik évi XXVII. t.-cz. a nem állami elemi népiskolai tanítók jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól, minek gyakorlati értékét, népnevelésünkre kiható fontosságát a jövő fogja megmutatni. Mindenesetre óhajtandó volna, hogy tanítóink között ne kapna lábra helyzetök javulásával sem az egyháztól való elhidegülés gondolata, sőt ellenkezőleg, az egyházépítés nagy munkájában közös erővel működnének közre egy közös nagy cél felé haladó munkatársaikkal: a lelkészekkel. Mi felől a legszebb reményekkel is vagyunk eltelve.

Mielőtt szokott jelentésemet bezárnám, két oly örvendetes eseményt említek fel, a mi említésre méltó kifejezése a különben már hanyatló korát élő egyháziasságnak, áldozatkészségnek. Ugyanis éppen ez egyházban a hivek vallásos buzgóságából tornyukat emelték, az egészet renoválták, új harangot öntet-

tek és ezek emlékére f. hó 11-én ünnepélyes istenitiszteletet tartottunk s így adtuk át mindeniket rendeltetésének, minden vallásfelekezeti színezet nélkül összegyűlt helybeli és vidéki lakosok jelenlétében. Valóban szép példájú volt e kis gyülekezet áhitatos ünneplése; szinte emelé a kedély vallásos érzületét, midőn egyik szív a másikkal összedobbant, egyik ajk a másikkal összezengett.

Ennek mintegy párja, emelkedettségben természetes folyománya volt a borsodi egyháznak f. hó 18-án tartott orgonaszentelési ünnepélye, mi szintén édes emlékek hatása alatt folyt le. Ugyanis Szekrényessy Árpád, egyházmegyénk tanácsbirája, a borsodi egyház főgondnoka, áldott emlékü jó neje iránti hálás szeretetből egy szép, diszes orgonával ajándékozta meg szeretett egyházát, mi a fentirt napon adatott át a közhasználatnak egy szív- és lélekemelő ünnepély keretében, hol az intelligenzia és köznép helyből és vidékről egy szép koszoruba olvadt össze a közös testvériség szent asztalánál. Mindkét ünnepély érdemes arra, hogy itt e helyen is elismerőleg emlékezzünk meg róla.

Nagytitst. Egyházmegyei Közgyűlés! Egy édes, egy kedves kötelességet kívánok teljesíteni, t. i. elismerésemet akarom kifejezni egyházmegyém nevében azon férfiak iránt, kik a tanügy szolgálatában elfáradva, négy évtized magaslatáról tekintenek vissza becsülettel megfutott szép multjok felé, mint midőn a lenyugvó nap ragyogó fényvel tekint vissza a hegyek mögül az általa megfutott tájak képeire.

A tanítói közgyűlésen is üdvözöltem őket egyházmegyém nevében — mit utólagosan tisztelettel jelentek be, — de bátran üdvözöltem őket, mert ismerem szeretett egyházmegyém szive verését, mely a tanügy érdekeinek szolgálatában álló munkások iránt mind sürűbben és hangosabban dobog. Megfáradtak e férfiak, de meg nem törtek a szellemi és anyagi terhek sulya alatt, mert még most is e téren mozognak. E munkások: Boros Barna dövényi, Csiki József szuhogyi, Deák Gábor alacsikai, Katona Dénes szalonnai, Kis János varbói, Kóta Károly han-

gácsi, Szenemártoni Soma zilizi, Tóth Ferencz bántapolcsányi tanítók.

Midőn még egyszer mindnyájokat üdvözlöm, egyszersmind fejükre teszem elismerésünk koszoruját és kívánom, hogy szeretett családjok egyházok, hazájok, általában a kulturérdekek szolgálatára még sokáig éljenek.

Ezekben van szerencsém rövid jelentésemet megtenni, s amidőn a tárgyalandó ügyek feletti tanácskozásra a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés figyelmét felkérem: magamat továbbra is becses figyelmébe tisztelettel ajánlom.

E gondos félévi jelentésért — jegyzőkönyvbe vétel mellett — szeretve tisztelt esperesünknek köszönet szavaztatott.

3. Bodnár István és Miklós Ödön tanácsbírák részint betegségök, részint egyéb elfoglaltságok miatt meg nem jelenhetvén közgyűlésünkön,

igazolásuk tudomásul vétetett.

4. Felolvastatván ugy a gróf Tisza István, mint az özv. Hegedüs Sándorné köszönőlevele, melyet tavaszi közgyűlésünk üdvözlő, illetve részvétnyilatkozataira válaszoltak,

tudomásul vétetett.

5. Olvastatott a Sajószentpéteren 1907 július hó 7-én tartott szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve, melynek értelmében az Elek József lemondásával megüresedett papi aljegyzői állásra beérkezett 49 érvényes szavazat. Ebből kapott Szentmártoni Dániel martonyii lelkész 31, Demeter Bertalan bódvai lelkész 10, Batta József kelecsényi lelkész 6, Bogdányi József és Bodolay Miklós lelkészek 1—1 szavazatot. E szerint Szentmártoni Dániel a gyülekezetek szavazatainak általános többségével papi aljegyzővé megválasztatott.

Ujonnán választott papi aljegyző az eskü ünne-

pélyes letevése után a nem várt kitüntető bizalmi állást köszönettel elfogadja, hatásos beszédben magát egyházmegyénk pártfogó szeretetébe ajánlja. Közgyűlésünk pedig az új aljegyzőt kormányzó asztalánál szeretettel és jó reménységgel üdvözli.

6. Olvastatott Dávid József és Szekrényessy Árpád szakaszbeli tanácsbírák által a zilizi egyházban felvett jegyzőkönyv, mely szerint a választásra jogosult tagok egyhangulag közfelkiáltással meghívás útján Jósvai Dénes szutori lelkészt választották lelkipásztoruknak.

Miután a választás E. T. §-ainak szigorú betartásával történt, a lelkészválasztás megerősítették a jövő tavaszkor történendő beiktatására Dávid József és Szekrényessy Árpád szakaszbeli t. bírák kiküldetnek.

7. A laki egyház presbyteriuma meghívás útján tanítójává Tóth Kálmán anarcsi okleveles tanítót választván,

közgyűlésünk a választást tudomásul véve, nevezett tanítót bizonyítványai alapján a tanítói állomáson megerősíti. Bizonyítványát azonban az esküről szept. 1-ig tartozik esperesi hivatalunknak bemutatni.

8. Balogi Lajos Sajószentpéteri III. tanító S.-Lászlófalvára rendes tanítóul megválasztatván,

nevezett tanító a S.-Lászlófalvai tanítói állomáson megerősítették.

9. Olvastatott Pozsga József, Fóris János, Varga Imre segédlelkészek kérvénye, melyben bemutatott bizonyítványaik alapján 1907. jul. 1-től számított idővel egyházmegyénkbe kérik bekebelezésüket.

Közgyűlésünk nevezett s.-lelkészeket bekebelezi. És pedig Pozsga Józsefet Ecsegre, Fóris Jánost Ede-

lénybe, Varga Imrét Zilizre rendeli, — ez utóbbit h.-lelkész minőségben, kinek felügyelő lelkésze Demeter Bertalan bódvai lelkész leend.

Közgyűlésünk utasítja a zilizi egyház gondnokát, hogy az 1907—8. évre eső lelkészi jövedelem terhére fizessen ki ápril 24-től szept. 1-ig eső időre Demeter Bertalan lelkésznek 100 korona, Szentmártoni Soma zilizi tanítónak pedig eddigi katedrai szolgálataért 200 korona összeget, a többi jövedelem Varga Imre h. lelkészt illetvén. Felügyelő lelkésznek 8 hónapra eső tiszteletdíját később fogja megállapítani közgyűlésünk.

10. Olvastatott Nagy Sándor r.-szendi lelkész kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy Nagy Lajos végzett theológust, ki bizonyítványát csak szeptemberben kapja meg, s.-lelkészi minőségben R.-Szendre rendelni méltóztassék.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul véve, felhívja esperesét, hogy a törvény korlátai között ez ügyben intézkedjék.

11. Olvastatott lelkészértekezletünk 1907 július hó 20-án Edelényben tartott ülésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünk által intézkedést igénylő pontjai következők:

a) Miután az értekezletről elmaradásokat nem igazolták az elnökségnél: Németi József, Lengyel Gyula, Rozgonyi László:

a magukat nem igazolók 4—4 korona birságban elmarasztaltatnak az értekezlet pénztára javára, mely körülményre az értekezleti pénztárnok figyelme felhívatik.

b) III. pontjában az országos ref. lelkészi nyugdíjintézet fontos kérdésével, mint szentesített törvénnyel foglalkozván: a sérelmek felsorolásával egy bizottságot küldött ki az értekezleti közgyűlés, — mely munkálatát a következőkben terjeszti a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés elé:

Nagytiszeletü Egyházmegyei Közgyűlés!

Edelényben 1907 július hó 23-án tartott egyetemes lelkész-értekezleti közgyűlésünk 3. sz. pontjában az országos ref. lelkészi nyugdíjintézeti törvényre vonatkozólag azon elvi határozatot mondta ki, hogy bár tisztelettel viseltetik a szentesített törvény rendelkezései iránt, de a törvényben foglalt sérelmes pontokat, azoknak összeszedését alóírt bizottságra bizta, hogy önkormányzati jogaink tiszteletben tartásával, a lelkészi kar anyagi érdekeit is szem előtt tartva, egy memorandumot terjesztenénk fel a felettes főhatóságokhoz, amelyben tisztelettel kérnénk a törvény módosítását, esetleg a törvény végrehajtásának felfüggesztését, míg a ref. lelkészi karra és elszegényedett egyházközségeinkre jobb napok következnek.

Alantírt bizottság, megbízatásához híven, Sajóvámoson folyó hó 21-én összeülvén, a törvényre vonatkozó sérelmeit a ref. papságnak következőkben terjeszti a nagytiszeletü egyházmegyei közgyűlés elé.

Mindenek előtt kiemeljük, hogy a már szentesített nyugdíjtörvény ugy az anyaszentegyházak, mint a lelkészek érdekében alkottatott. Intézkedései százados mulasztásokat pótolnak s ha az anyagi ereje megbirja mindkettőnek, ugy a zsinat e törvény megteremtése által elévülhetetlen érdemeket szerzett magának.

Csakhogy az anyagi erő elégtelenségét érezi különösen a lelkészi kar. S ha tehetetlenségében a törvény sérelmes rendelkezéseire rámutat s azt kéri, hogy főhatóságunk, a mennyiben jogában áll, a módosításokat eszközölni méltóztassék, hogy közmegelegedést szüljön ez a törvény az egyetemes lelkészi kar kebelében: akkor egyházmegyei közgyűlésünk csak kötelességét teljesíti, a midőn a sérelmeket összefoglalva, felettes főhatóságait tisztelettel kéri ugy a törvény módosítására, mint a végrehajtás felfüggesztésére.

Indítvány.

Életbe léptetését ilyen alakjában nem óhajtja egyházmegyénk, hanem kéri felettes főhatóságait, hassanak oda, hogy a

zsinat a konvent által hivassék össze s aztán alkossa meg a nyugdíjtörvényt, úgy, hogy a lelkészekre háritandó teher azoknak anyagi helyzetével arányban álljon. A sérelmes §-okat módosítsa, javítsa ki. A nyugdíjtörvény életbeléptetését mindaddig, míg a 2400 korona törzsfizetés és a megfelelő korpótlék meg nem lesz — függeszsze fel.

Indokolás.

A ref. papság 9/10 részében képtelen a nyugdíjtörvény befizetési kötelezettségeinek eleget tenni és így végre nem hajtható a törvény. A nyugdíjintézet kénytelen lesz a rengeteg hátralékot törölni. Hátralékokból pedig a nyugdíjintézet meg nem élhet s kötelezettségeit teljesíteni nem lesz képes.

Legnagyobb sérelem, hogy a nyugdíjintézeti tag által befizetett 33% belépti díj s annak a szolgálati év kezdetétől befizetett 4% kamata, valamint a 3¹/₂%-os évi befizetése után az özvegy és árvák csak annyi évjáradékot kapnak, mint kaptak a 10%-os beléptidíj és 2¹/₂%-os évi befizetés után; vagyis az újabban befizetendő 23%-os beléptidíj, ennek visszamenőleg befizetendő 4% kamata és az 1%-os évi újabb befizetés a családra nézve teljesen elvész. Az özvegy és árvák a férj és atya halála után semmivel sem kapnak többet, mint a menyit kaptak eddig a törvény szerint. Sőt rettenetesen meg lesznek terhelve, — mert ha a férj vagy atya megtalál halni mielőtt 5 év alatt a rárótt fizetni valókat kifizette volna, ez a tartozás mind az özvegy és árvák nyakába szakad s nekik kell azt az ő már régebben megszerzett nyugdíjilletőségükből kifizetni, mint a VII. t.-cz. III. fejezetének 19. §-a elég világosan előírja.

Nagy sérelem rajtunk a törvénynek azon intézkedése is, mely kimondja: „Az országos ref. lelkészi nyugdíj és özvegy árva gyámintézetbe egyszer befizetett belépési járulékok és tagdíjak (évjáradékok) visszakövetelésére senki, semmiféle esetben sem nyerhet jogot.“ (VII. t.-cz., II. f., 16. §.)

A beléptidíj fizettségéért vissza, habár kamat nélkül is az elhalt lelkész özvegyének és árváinak. Vagy pedig, ha a törvény

elrendelné a befizetést s nem engedné a visszafizetést: akkor az özvegy 500 korona jutalék-százalék szerint a szolgálati évek arányában emeltessék fel megfelelő összegre; vagy, ha özvegy nem volna: az árvák jutaléka is.

Ha a törvénynek az volt a célja, hogy az egyházak mellett a lelkészi kart, az özvegyeket és árvákat is megfelelő segélyben részesítse s miután a nyugdíjintézet segítségére jött a tengődő özvegy-árva gyámintézetnek: a lelkészek özvegyeit, akiknek oroslánrészüik van abban, hogy az a szükösen dotált lelkész-család tisztességesen megélhessen, kötelezettségeit minden fennálló intézménnyel szemben teljesítse, akik éjt-napot egygyé tesznek, hogy az anyagi gondok terhe alatt össze ne roskadjon a hivek lelki és erkölcsi életével foglalatostkodó lelkipásztor: mondjuk, a lelkészek özvegyeit és a hátramaradt családot nem szabad lelketlen s kegyetlen §-okkal sujtani s ha ez a két sérelmes § nem volna törvénykönyvünkben, a lelkészi kar nem jajdult volna fel oly egyetemlegesen; de a számára rendelt adott helyzetben teljesítené fizetési kötelezettségeit azon édes reményben, hogy a család a lelkész kidőlése esetén biztos megélhetési segélyben részesülni fog az intézet részéről.

Kisebb sérelem, de mégis sérelem a törvény III. fejezetének b) pontja, mely szerint „az egyházi bíróság jogerős ítéletével hivatalától végleg megfosztott lelkipásztor árvái sem részesíthetők neveltetési segélyben vagy bármilyen gyámolításban.“ Hát ugyan kérjük egész tisztelettel: tehet-e arról az a kis kóru árva, hogy atyja bármilyen ok miatt megfosztatik hivatalától? Ha teljesítette bizonyos évekig befizetési kötelezettségeit az apa, már szerencsétlen gyermekeit is földönfutókká kell tennünk? — A szeretet törvénye nem így szól; az nem azt parancsolja!

Kisebb sérelem, de mégis sérelem, hogy a törvény (III. f., 24. §.) csak hat árva részére folyósítja a csekély 100—100 korona évi segélyt. Hát a hol hatnál több segélyre jogosult is volna, már azok mint számfeletti páriák a törvény megvont korlátain kívül dobassanak? Hiszen tudjuk, hogy az egygyermekrendszer itt is, ott is kezdi már pusztítani a tőzsgyökerez

fajmagyarságot s ha a ref. lelkészi családot ez a veszedelmes betegség még nem pusztítja: akkor legyünk elismeréssel iránta és ha az isteni gondviselés hatnál több gyermekkel is megáldja: gyámolítsuk őket valahányan vannak. Hiszen ott a segélyre még nagyobb szükség van! Kevés lesz ugyan azoknak száma, de mert a nyugdíjintézetet e többkiadás alapján meg nem támadja: részesítsük megfelelő segélyben.

Kisebb sérelem, de mégis sérelem a rengeteg befizetési összeggel szemben a törvénynek azon intézkedése:

„25. §. A neveltetési segély kiszolgáltatása megszűnik, ha 1. a fiárvák a 20. évet, a nőárvák pedig a 18. évet betöltötték, vagy ha elébb is házasságot kötöttek.“

A fiu árvákra nézve a 22. évet, a nőárvákra nézve pedig, ha elébb férjhez nem mentek, a 24. évet javasoljuk.

20 éves korában kevés fiu árva jut célhoz. Akkor megvonni tőle a segítséget, mikor arra nagyon is rá van szorulva, mikor pályája vége felé halad: ellenkezik a méltányossággal és igazsággal. A nőárva sem megy férjhez, — különösen a mai világban — mind 18 éves korában. Ezekét is toljuk ki 24 évre! Ezt követeli a rengeteg befizetési összeg, amit áldozik a lelkészi kar a szent célra; de követeli az igazság és méltányosság is. Nyugdíjintézetünket hassa át a Krisztusi szeretet, a midőn Krisztus földiekben szegény szolgálóiról s azok hozzátartozóiról gondoskodunk.

Végül még az utasításban foglalt szept. 1-re történendő befizetési időről kell megemlékeznünk. Ez az időpont nem alkalmas arra, hogy akkorra fizethessen akár a lelkész, akár az egyház. Fizetését a lelkésznek még akkor nem is szedi a gondnok s az egyház is őszszel szedeti az egyházi adót s egyéb jövedelmeit, amikor a hivek inkább tudnak fizetni. Ajánljuk tehát a nov. 1. napját, vagy azt az időpontot, amikor az egyházlátogatás végzi fontos feladatát az egyházközségekben.

Ime, ezek volnának sérelmeink! És ha e sérelmek orvosolva lesznek, akkor a lelkészi kar tudni fogja kötelességét s pirulni nem fog felettes hatóságunk a lelkészi kar engedetlensége és

zugolódása miatt, — ami a jelen viszonyok között jogos is, igazságos is.

Tisztelettel maradtunk S.-Vámoson, 1907 aug. 21-én tartott bizottsági ülésünkben.

Alázatos szolgálói:

<i>Svingor József,</i>	<i>Bartha Mihály,</i>	<i>Szuhay Benedek,</i>
biz. tag.	biz. tag.	biz. előadó.

Közgyűlésünk e munkálatért köszönetet szavazva, azt szó szerint, vita nélkül elfogadja, jegyzőkönyvébe veszi, s mint az egyházmegye véleményét a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel fölterjeszti.

c) Az V. pontban foglalt azon indítvány, mely így hangzik: „Miután a régi kerületenkénti államsegély az új államsegély folytán már is felszabadult, ez ezután már arra a céljára használtassék fel, a melyre adatott: szegény egyházak, lelkészek segélyezésére.“

Közgyűlésünk segélyosztó bizottsága mindig szem előtt tartván a segélykérvényeket, szabályainkat, azok értelmében cselekedett. Ha majd eljön az az idő, hogy új államsegély folyósittatik, indítványozó szellemében fog eljárni.

d) VI. pontjában a jegyzői kart kérvén fel arra, hogy egyházmegyénk Kápolnán hozott „Tanácskozási és ügyrendszabályrendeletét“ nézné át, esetleg módosítaná: erre vonatkozólag a jegyzői kar munkálatát elkészítvén azt a következő szövegezéssel kéri elfogadni s határozattá emelni:

Szabályrendelet stb. (Lásd függelék gyanánt a jkőnyv végén.)

Közgyűlésünk a csatolt szabályrendeletet módosításaival együtt elfogadja, határozattá emeli. A jegyzői

karnak szives közremunkálataért köszönetet szavaz s e szabályrendeletet jegyzőkönyvében függelék gyanánt kinyomatja, hogy mindenki e szabályrendelethez tartsa magát jövőre nézve.

e) Az egyházi adózás kérdésének tanulmányozására egy Botos József, Elek József, Barna Gyula, Szentmártoni Dániel tagokból álló bizottságot küldvén ki értekezletünk.

Mivel a rovatos ivék meg nem érkeztek, bizottság munkáját nem készithette el. A rovatos ivék megérkeztevel a további intézkedés esperesre bizatik s a munkálat tárgyalása tavaszi közgyűlésünkre halasztatik.

f) A jkönyv többi pontjai

tudomásul vétettek.

12. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság Sajó-szentpéteren 1907 aug. 8-án tartott ülésének jegyzőkönyve, melynek elnöki tanügyi jelentése szóról-szóra jegyzőkönyvbé vétetni határoztatott.

E tanügyi jelentés így hangzik:

J e l e n t é s

a felsőborsodi ref. egyházmegye kebelében levő népiskolák 1906/7. évi állapotáról.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Szivből üdvözölve a nagytt. egyhm. t. b. mélyen tisztelt tagjait, van szerencsém egyházmegyénk iskoláinak 1906/7. évi állapotáról szóló tiszteletteljes jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

Egyházmegyénk kebelében van 56 iskola, azonban a sajó-szentpéterinek szellemi állása 3, a sajókazinczi, nagyvisnyói és

szilvásváradia pedig 2—2 osztályba van sorozva, mivel az első iskolában 3, az utóbbiakban pedig 2—2 tanító működik; így iskoláik is külön vannak minősítve.

Ezen 56 iskolában van 61 tanító és pedig 54 okleveles rendes, 3 oklevél nélküli ideiglenes, 4 lelkész tanító (Ózd, R.-Szend, S.-Ivánka, Szakácsi lelkész-tanítókkal.)

Van 60 fi- és 1 nőtanító.

A 6—12 éves iskolakötelesek száma 1893 fi, 1847 leány, összesen: 3740. Az iskolakötelesek száma a 29,455 lélekszám-nak 12·8%-át teszi. E tekintetben legkedvezőbb a viszony Abodon, hol a lélekszámnak 32%-a tanköteles.

Saját iskolánkba jár 1751 fiu, 1729 leány, összesen: 3480.

Más vallásu iskolába jár ref. gyermek 4 fiu, 3 leány, összesen: 7.

Községi és állami iskolába 112 fiu, 114 leány, összesen: 226.

Középfoku iskolába 4 fiu, 1 leány, összesen: 5.

Iskolába járt tehát összesen: 1881 fiu, 1835 leány, összesen: 3716, vagyis a tankötelesek 99·4%-a. Nem járt iskolába: 12 fiu, 11 leány, összesen: 23.

Ismétlő iskolaköteles van: 655 fi, 753 nő = 1408. Iskolába járt helyben 609 fi, 721 nő = 1330. Polgári iskolába 3 nő. Ipariskolába 2 fi, gimnáziumba 10 fi, tehát összesen: 1344; a tankötelesek 95%-a. Nem járt 36 fiu, 27 leány = 63.

Más vallásu járt hozzánk: róm. és gör. kath. 136; ág. h. ev. 35, izraelita 51, összesen: 222.

Legnépesebb a sajoszentpéteri iskola 232 mindennapi és 94 ismétlő, összesen 326 tankötelessel.

Egy tanító vezetése alatt azonban legtöbb növendék van Disznóshorváton, 140 mindennapi és 67 ismétlő, összesen 207 tankötelessel.

Legkevesebb a tankötelesek száma Sz.-Jakabon, 11 mindennapi és 6 ismétlő.

IV. osztályu iskola van: Berentén, Rakaczaszenden = 2.

V. osztályu iskola: Alacska, Finke, Nyomár, Ládbessenyő és Szentjakab = 5.

VI. osztályu = 48.

A tanítók rendes fizetése: a) az egyháztól = 47,885 kor. 50 fill., b) az államtól = 7958 kor. 50 fill., összesen: 55,844 korona.

Korpótlékot kap: a) 100 kor. 5 tanító = 500 kor., b) 200 kor. 35 tanító = 7000 kor., összesen: 40 tanító 7500 koronát.

Ebből Radostyán ad 200 koronát, a többbit az állam.

Átlag egy tanító fizetése 980 kor., korpótlékkal 1111 kor.

Legtöbb fizetése van a dédesi tanítónak 2000 kor., a felekezetiek között pedig a szentpéteri első tanítónak 1952 kor.

Az iskola fentartására a lefolyt évben fordított az egyház: S.-Vámos 16 koronát, S.-Velezd 55 koronát.

A tanító lakása rossz: Dédes, Finke, F.-Nyárád, Dövény, Nyomár, Bánhorvát, Nekézseny, Szentjakab, S.-Lászlófalva, Szalonna, Tardona = 11 helyen.

A tanterem nem törvényszerű: Bánhorvát, Dédes, Dövény, Hangács, Nyomár, N.-Barcza, Nekézseny, Radostyán, R.-Szend, Sz.-Jakab, S.-Lászlófalva, Sz.-Lád, Tardona = összesen 13 helyen.

Az iskola felszerelése: kellő 18, hiányos 36 iskolában. Semmi felszerelés nincs Szakácsiban, Dövényben.

1. A tanítást az egyh. ker. tanterv utasítása szerint s annak szellemében teljesítették: S.-Szentpéteren (mind 3 iskolában), Szilvásváradon (2), S.-Kazinczon (2), Nagyvisnyón (2), Boldván, Parasznyán, F.-Nyárádon, Disznóshorváton, Bánhorváton, Abo-don, Lakon, Kápolhán, Szalonnán, S.-Ecsegen, Szuhogyon, Felsőkelecsényben, Ládbessenyőn, Nagybarczán, Radostyánban, S.-Kazán, Ózdon, Dédesben, Bábonyon, Meszesen; Szendrőládon, Damakon, Szentjakabon, Szendrőben, Rudóbányán, Balajton, Dövényben, Kondón, Varbón, Mályinkán, Tardonán, Berentén, S.-Ivánkán, Barczikán, Lászlófalván, Hegymegen, Nekézsenyben, Alacskán, Bánfalván, R.-Szenden = 49 iskolában.

Nagy részben: Hangácsra és Edelényben (2).

Jórészben: Boldván, Zilizen, Finkén, S.-Vámoson, Nyomáron, Borsodon = 6.

Nem aszerint teljesítették: Szakácsiban.

2. A vallás- és énektanításra mindenütt kiváló gondot fordítottak, kivéve: Szakácsit.

3. Kitünő iskolák: sajoszentpéteri mindhárom, szilvásvárad mindkettő, sajkazinczi mindkettő, nagyvisnyói mindkettő, vadnai, parasznyai, f.-nyárádi, d.-horváti, b.-horváti, abodi, laki, edelényi, borsodi, kápolnai, szalonnai, hangácsi, s.-ecsegi, szuhogyi, f.-kelecsényi, ládbessenyői, n.-barczai, radostyáni = 27; tavaly volt 22.

Dicséretesek: A nyomári, s.-kazai, ózdi, s.-vámosi, dédesi, bábonyai, meszesi, sz.-ládi, damaki, szentjakabi, szendrői, r.-bányai, balajti, dövényi, kondói, varbói, finkei, mályinkai, tardonai, zilizi, berentei, sajióvánkai, barczikai = 23; tavaly volt 27.

Jó iskolák: lászlófalvai, hegymegi, nekézsényi, alacscai, összesen: 4, tavaly 3.

Elégségesek: r.-szendi, boldvai, bánfalvi, összesen: 3, tavaly volt 6.

Gyenge: a szakácsi = 1, tavaly = 1.

Vizsga nem volt tartható: Bántapolcsányban járvány, Martonyiban a tanító betegsége, S.-Velezden építkezés miatt.

A kitünő iskolák közül visszaesett a dicséretesek közé: a nyomári, r.-bányai, dédesi.

Dicséretesből kitünők közé emelkedett: a s.-szentpéteri közép- és kisiskola, a laki, s.-ecsegi, f.-kelecsényi, ládbessenyői.

Dicséretesből visszaesett a jók közé: a hegymegi, nekézsényi, lászlófalvi.

Dicséretesből elégséges lett: a bánfalvi.

Jó osztályzatból kitünők közé emelkedett: az edelényi; dicséretesek közé: a szentjakabi; elégségesből dicséretesek közé: a szendrői, dövényi, kondói.

Elégségesből gyenge lett: a szakácsi.

Gyengéből dicséretes: a bábonyi.

4. A növendékek nem adatnak fel iskolába a törvényszabta életkorban s megfelelőleg nem vitetnek át a felsőbb osztályba: Szendrőn, Szakácsiban.

Feladatnak ugyan az iskolába a törvényes időben, de a felsőbb osztályba nem vitetnek fel megfelelőleg: Berentén, Tardonán, Nekézsenyben, Dövényben, D.-Horváton.

Nem érkezett felelet: Alacskáról, Finkéről.

5. Az iskola helyiségei, környéke, udvara nem felel meg a „szabályrendelet“ 6—11. §-ainak: Tardonán, Nekézsenyben, Dövényben, Sz.-Ládon, Szentjakabon, Meszesen, R.-Szenden, Bánhorváton, N.-Barczán (előszoba földes, ivóeszközök nem megfelelők), Nyomáron, Hangácson, Dédesben, R.-bányán, Szendrőben, Lászlófalván, Szakácsiban (16).

6. A tanterem és udvar tisztántartásáról, a tanterem fűtéséről és a növendékek ivóvizéről: S.-Vámoson az egyház, Ózdon az iskolát fentartó gyári társulat, Dédesben az állam gondoskodik, S.-Szentpéteren a téli hónapokban az egyház, nyárban pedig az iskolásgyermekek teljesítik mindezeket, Bábonyon, Parasznyán, D.-Horváton fűtésről az egyház gondoskodik, tanterem, udvar tisztítását s ivóvízhordást a gyermekek végzik, F.-Nyáradon az iskola tisztításáról az egyház gondoskodik, fűtést, vízhordást a gyermekek teljesítik. Egyebütt minden munkát a gyermekek végeznek.

7. Az iskola felszerelése kellő: S.-Szentpéteren (mindhárom tanitónál), Parasznyán, S.-Kazinczon (mindkét tanitónál), Boldván, S.-Vámoson, Mályinkában, Edelényben, Finkén, Dédesen, Szendrőben, Nagyvisnyón (mindkét tanteremben), Szilvásváradon (mindkét tanterem), S.-Ecségen = 18 tanterem 13 iskolánál.

Semmi felszerelés nincs: Szakácsiban, Dövényben.

A többi iskola felszerelése hiányos.

8. Az iskolai felszerelés gyarapítására fordított az egyház a lefolyt évben: Parasznya 80 kor., Sajókazincz 20 kor., S.-Vámos 16 kor., Szilvásvárad 26 kor., Abod 4 kor., S.-Velezd 14 kor., összesen: 160 koronát.

9. Az iskolai évet kezdték: Hangácson, Szalonnán, Zilizen, F.-Barczikán, Kelecsényben, Dövényben, Szilvásváradon 1906. év szept. 16-án, Meszesen szept. 18-án, R.-Szenden, Ládbessenyőn okt. 1-én, Szentjakabon nov. 6-án, Nagybarczán is nov. 6-án,

(tanító nem volt); Nyomáron nov. 29-én, a többi helyeken szept. 1—6 napjai közt.

Bezárták: S.-Velezden 1907 május 30-án építkezés miatt, S.-Vámoson jun. 2-án építkezés, D.-Horvátton május 12-én építkezés, Dövény, Szentjakab jun. 2-án, Abod, Nyárad, Meszes, R.-Szend jun. 9-én, Bánhorvát, Nekézseny, Szilvásvár, Szuhogy, F.-Kelecsény, N.-Barcza, Nyomár, Hangács, Szalonna jun. 16-án. A többi iskolában jun. 23-án és 30-án.

10. Leltár nincs: Borsodon, Nyomáron. Sem leltár, sem órarend: Szakácsiban, R.-Szenden.

11. Értesítőkönyvecskék nincsenek: Borsodon, Szalomán, Hangácson, N.-Barczán, Meszesen, Abodon, Barczikán, Vadnán, S.-Kazán, S.-Ivánkán, S.-Kazinczon, Berentén, Parasznyán, Lászlófalván, Alacsán, Bábonyon, S.-Écsegen, Kápolnán, Kondón, Radostyánban, Varbón, R.-Bányán, Dövényben, D.-Horvátton, F.-Kelecsényben, Szuhogyon, Szendrőn, Boldván = 28 helyen.

Ugy az értesítőkönyvecske, valamint a haladási napló és isk. jegyzőkönyv hiányzik Szentjakabon.

Sem értesítőkönyvecske, sem haladási napló és iskolai jegyzőkönyv, sem A.-B.-C. napló nincs: Szakácsiban és Rakaczaszenden.

12. Tetemesebb mulasztások fordultak elő: Meszesen és Dédesben betegség, Edelényben, Abodon szegénység, Ziliz, Bánfalva, Szilvásvár, Dövény, Kondó, Kápolna, D.-Horvát Nagyvisnyó mezei munka, Bábony, Lak, Hegymegen a polg. előljáróság erélytelensége miatt. Nekézseny és Szendrőben nincs ok adatolva.

13. A mulasztások meggátlása végett következő intézkedések történtek: a) megbírságotlattak: Szendrőben, Nagyvisnyón, Kondón, Szilvásváradon, Dédesben, Tardonán; b) megdorgáltattak: Lászlófalván, Dövényben, Disznóhorvátton, Bábonyban.

Nem tett kellő intézkedést a polg. előljáróság: Hegymegen, Lakon. Ez utóbbi helyen iskolalátogatás alkalmával is egy egész osztály hiányzott.

14. A helybeli lelkész és iskolaszék nem látogatta az iskolát: Meszesen, Szentjakabon, Szakácsiban.

15. A lefolyt tanévben a köv. javítás és beruházás történt az iskola körül: Szentjakabon a tanterem kipadlóztatott, Bábonynban és Balajton kut épült az isk. udvarán, D.-Horváton, S.-Velezden új iskola s tanítói lak építése kezdetét vette, Dédesben egy fekete tábla, könyvszekrény és két szék szereztetett be 60 kor. értékben, F.-Kelecsényben tanítói katedra készült 28 kor., S.-Vámoson egy térképet vettek, Szuhogyon új iskola, Mályinkában a tanító részére egy pincze épült.

16. A szükséges tankönyvekkel és taneszközökkel mindent el vannak látva a növendékek, kivéve: Szakácsit.

17. A szegény tanulókról a köv. gondoskodás történt: S.-Vámoson herczeg Odeschaly Gyuláné ő kegyelmessége könyveket vett, Dédes az államtól kapott 30 koronát könyvekre, Mályinkában egy pár tanulónak tandíj engedtetett el, N.-Barczán tankönyveket kapnak az egyháztól s tandíjelengedésben részesülnek, Tardonán 9 korona, Nekézsenyben 2 korona értékű könyvet adott az egyház, ugyszintén Boldván és Hangácson is az egyház látja el tankönyvekkel, Boldván még a tandíjakat is az egyház fizeti, S.-Szentpéteren és Nyomáron e czélra tett alapítvány kamataiból vesz az egyház könyveket.

18. Tanítói szakkönyvtár van: S.-Ecsegen, Dédesben, Szilvászváradon, Abodon. A Néptanítók Lapjából Szentjakabon csak az utolsó évfolyam van meg; R.-Szenden, Szakácsiban pedig mind hiányzik. Egyebütt meg van őrizve.

19. Az iskolának külön ifjusági könyvtára van: S.-Szentpéteren, S.-Ecsegen, Dédesben, Szilvászváradon, Bánhorváton, S.-Kazán, Bánfalván, Nagyvisnyón, Kápolnán, D.-Horváton. Mindent gondosan kezelteik.

Könyvtári alap nincs sehol.

20. Minden iskolában az egyházkerület által elfogadott könyveket használják.

21. A faiskolát a helyszinén vizsgálták meg: Sajószent-

péteren, Radostyánban, Sajóvámoson. A többi helyről e kérdésre semmi felelet nem érkezett.

Oltványok száma: Sajószentpéteren 50, Szilvásváradon 22, Parasznyán 1400, Disznóshorváton 800, Abodon 200, Lakon 90, Radostyánban 20, Sajóvámoson 10, Dédesben 400, Balajton 30, Kondón 15, Mályinkában 50; = 3087 darab.

Vadalany van: Sajószentpéteren 6000, Szilvásváradon 30, Parasznyán 90.000, Radostyánban 50, Sajóvámoson 40, Szendrőn 250, Mályinkában 100; = 15.470 darab.

Czéljára nem alkalmas a faiskola: Sajókazán, Sajóivánkán, Barczikán, Lászlófalván, Nekézsenyben, Alacskán, Sajóvelezden. Bérbe van adva s a tanító saját kertjében oktatja a fanemesítésre a növendékeket: Sajókazinczon és Abodon.

Nem gondoztatik R.-Szenden.

Nincs faiskola: Felsőnyárádon, Bánhorváton, Borsodon, Szalonnán, Hangácson, Szuhogyon, Felsőkelecsényben, Ládbesenyőn, Nyomáron, Meszesen, Szendrőládán, Damakon, Szentjakabon, Rudóbányán, Dövényben, Zilizen, Berentén, Hegymegen, Bánfalván.

A központi faiskolába olvasztatott be: Sajóecsegen.

22. Fanemesítéssel foglalkoztak a növendékek: Sajószentpéteren, Parasznyán, Radostyánban, Dédesben: szerdán és szombaton délután, Balajton hetenként 1-szer, Szilvásváradon 20 alkalommal, Abodon 10, Lakon 1, Edelényben 3, Sajóvámoson 6, Szendrőben 6, Finkén 6, Boldván 5 alkalommal.

23. Oltani megtanult: Sajószentpéteren 14, Dédesben 5, Balajton 4, Edelényben 3, Lakon 30, Szendrőben 5, Finkén 5, Sajóvámoson 7, Mályinkában 8, Boldván 4, Hangácson 4, Abodon 8, Radostyánban 10, Parasznyán 2, Szilvásváradon: mind (108)? összesen = 217 növendék.

24. Ref. gyermek másfelekezeti iskolába jár: Sajószentpéteren 2, Edelényben 3, Boldván 2, összesen 7. Vallásos oktatásban mindenütt részesülnek.

25. A növendékek úgy köz-, valamint vasárnapokon rendszeren járnak mindenütt templomba.

26. Az ismétlőiskolában általában a vallás- és énektanításra van fektetve a főszűly mindenütt.

A tankötelesek nem látogatták pontosan az ism. iskolát: Nekézseny, R.-Bánya és Szakácsiban.

27. Az iskola ingatlan vagyona az egyház nevéen áll: Sajószentpéteren, Kápolnán, Szentjakabon, Damakon, Szendrőládon, Borsodon, Lakon, Dédesben.

A többi helyen az átíratás folyamatban van.

28. Kizárólag iskola céljaira hagyott alapítvány van: Sajószentpéteren, u. n. „Kasza-alapítvány“ 20.000 kor., Kápolnán 60 kor., Hangácsoson évi 44 kor., Nagyvisnyón 6 kat. hold földnek évi bérlete (190 kor.), Kondón 3 kat. hold szántóföld, Finkén 400 kor., Mályinkában 1 hold föld, Nagybarczán 162 kor., Nekézsenyben 2 hold föld, Nyomáron 400 kor., Disznóshorvátton 42 kor., Sajókazán (tanító javadalmazására) 2000 kor., összesen 23.108 korona és 12 hold föld.

29. Az iskola szűkségeire és az egyes tanulók jutalmazására köv. adományozások történtek: Dédesben a hitelszövetkezet 7 darab könyvet, Sajószentpéteren ugyancsak a hitelszövetkezet 20 koronát, „Lévai Péter és Dobai Szabó Juliánna-alapítvány“ kamata 16 korona, Charó Sámuel 6 korona értékű könyvet, Borsodon nagyságos Szekrényessy Árpád egyh. főgondnok ur az isk. részére 90 korona értékű harmóniumot, Felsőkelecsényben 20 koronát jó tanulók jutalmazására, Mályinkában a dédesi hitelszövetkezet 8 darab, a tanító 1 darab könyvet és a helybeli lelkész pénzt, Tardonán 8 darab diszkidásu jutalomkönyv adatott a dédesi szövetkezet és a tardonai ref. egyház részéről, Sajóvamoson herczeg Odescalchy Gyuláné ő kegyelmessége 22 darab bibliát, Disznóshorvátton Csurgay Árpád nyárádi körjegyző ur 50 darab könyvet osztott ki jutalmul.

30. Járvány miatt szűnetelt az iskola: Felsőkelecsényben 14 nap, Barczikán 7 nap.

31. A mult isk. látogatás alkalmával tapasztalt hiányok orvosoltattak: Disznóshorvátton, Hegymegen, Bábonyban, Ede-

lányben, hol a másfelekezeti iskolába járók a hittani órát gyakorolják s taneszközök beszerzése folyamatban van, Sajóvelezden új iskola épült.

Nem orvosoltattak: Lakon, Abodon, Rakaczaszenden; Bánhorváton, amennyiben az iskola és tanítói lak elrendelt átalakítása teljesítve nem lett; Lászlófalván és Meszesen az egyház kedvezőtlen anyagi helyzete nem engedte a hiány megszüntetését.

Az isk. látogatási jegyzőkönyvek tanúsága szerint az egyházmegye kebelében levő iskolákat 8 körbe osztva megvizsgálták az azzal megbízott isk. körlátogatók és pedig:

1. A szentpéteri kört: Bárdos István és Kiss Sándor (Maklár Dezső).

2. Alacskaikait: Bogdányi József, Fekete Lajos, Kőrössy Antal.

3. Nyárádit: Barna Gyula, Csurgay Árpád, Kökényesdy Pál.

4. Szilvásit: Nagy Barnabás, Sturman Lénárd, Gööz Ferencz.

5. Szendrőládit: Nagy Ferencz, Mészáros Bálint (Keeskés József).

6. Velezdit: Batta József, Héthy Dezső, Mathó János.

7. Szalonnait: Beregszászy Ferencz, Benócs Zsigmond, (Fejérváry Miklós).

8. Vámosiban: Demeter Bertalan és Molnár László 3-at, Demeter Bertalan és Nagy Jenő 1-et, 4-et Demeter Bertalan maga, mivel a kör látogatói jelentés szerint Nagy Jenőt betegség, Molnár Lászlót pedig hivatalos kötelesség tartotta vissza a többi iskolák látogatásától.

Íme, m. t. e. m. t. b. A tisztelettel előterjesztett jelentésből méltóztatnak látni, hogy egyházmegyénk tanügyi állapota megnyugtatónak mondható. Ha vannak is hiányok, mulasztások — mint ahogy mindig voltak és lesznek is — de a múlt évhez képest javulás, előhaladás is tapasztalható; nevezetesen, míg tavaly volt 22 kitűnő iskola, most van 27, pedig egy iskolában, mely a múltban kitűnő volt, vizsga nem tartatott; míg a múlt évben a tanítást 4 iskolában nem teljesítették a tenterv

szerint, addig ez évben ilyen csak egy van; míg tavaly ugyan-
csak 4 iskolában nem fordítottak kellő gondot a vallás- és
énektanításra, jelenleg e tekintetben is csak egy esik kifogás
alá; múlt évben a más felekezeti iskolába járó növendékek 2
egyházban nem részesültek vallásos oktatásban, most e mulasztás
teljesen megszűnt. Mindezek előhaladást, javulást mutatnak;
azonban, mint mondottam, hiányok, mulasztások is észlelhetők;
de visszaesés: az nem.

Bár ismétlésbe bocsátkozom s a m. t. t. b. nagybecsü
türelmével — talán — visszaélek; mindamellert szükségesnek
látom a hiányokat, mulasztásokat csoportosítva, még egyszer
felsorolni, hogy annál inkább áttekinthetővé váljék s ugy a
m. t. t. bizottság, mint a nagytiszt. Egyházmegye figyeimét
jobban magára vonva, könnyebben orvosolható legyen.

Az észlelt hiányok és mulasztások következők:

1. Nem a tanterv szerint s nem annak szellemében tanítottak: Szakácsiban. (1. p.)

2. A vallás- és énektanításra nem fordítottak kellő gond: Szakácsiban.

3. Az iskola szellemi állása gyenge: Szakácsiban.

4. A növendékek nem adatnak fel törvényes időben: Szendrőn és Szakácsiban.

5. Az iskola helyiségei, környéke, udvara nem felel meg a szabályrendelet kívánalmainak 16 helyen. (5. p.)

6. Semmi iskolai felszerelés nincs: Dövényben és Szakácsiban. (7. p.)

7. Hogy az iskolai évet miért kezdték Szentjakabon nov. 6-án, Nyomáron nov. 29-én, szükséges lett volna indokolni; ugyszintén azt is, hogy miért zárták be már június 2-án Szentjakabon, Dövényben és jun. 9-én Abod, Felsőnyárád, Meszes és R.-Szendén? (9. p.)

8. Leltár nincs: Borsodon, Nyomáron. Sem leltár, sem órarend: R.-Szendén és Szakácsiban. (10. p.)

9. Tetemes mulasztások történtek és pedig a polg. elől-

járóság erélytelensége miatt: Balajton, Lakon, Hegymegen. Nincs indokolva: Nekézseny és Szendrő. (12. p.)

10. Lelkész és iskolaszék nem látogatta az iskolát: Meszcsen, Szentjakabon, Szakácsiban. (14. p.)

11. Tankönyvek- és taneszközökkel nincsenek ellátva a növendékek: Szakácsiban. (16. p.)

12: A „Néptanítók Lapja“ mind hiányzik: R.-Szendén és Szakácsiban. (18. p.)

13. Az ism. iskolakötelesek nem látogatták az iskolát: Nekézsenyben, R.-Bányán és Szakácsiban. (26. p.)

Az 1906. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 15-ik jegyzőkönyvi pontjában foglalt egyházmegyei utasítás- és rendeletnek nem tettek eleget a következő iskolák:

1. A dövényi (15. jegyzőkönyvi p., c), b) alpont, jegyzőkönyv 20. lap).

2. A r.-szendi, hangácsi, dédesi, nekézsenyi, tardonai, nyomári, kondói, sz.-ládi (c) alpont, 21. lap).

3. A dövényi (d) alpont)

4. A borsodi, r.-szendi (e) alpont).

5. A jelen évi egyházmegyei tanügyi bizottság elnöki jelentése II-ik 11. pont alá foglalt 31 iskola (f) pont).

Tisztelettel indítványozom: Kéressék fel a nagytt. egyházmegyei közgyűlés, a felsorolt hiányok és mulasztások megszüntetése végett erélyes, szigorú intézkedésre. Különösen kérem felhívni a nagytt. egyházmegyei közgyűlés figyelmét a szakácsi iskolára, amennyiben a körlátogatói jelentés szerint: „Szakácsiban semmi eredmény, az egész iskolában nincs egy gyermek, a ki csak valahogy is tudna olvasni és semmijök nincs; siralmas állapotukra az egyházmegye figyelve felhívandó; ott sürgős és sok orvoslás szükséges“, mint a körlátogatói jelentés mondja.

Ime, nt. e. m. t. b., ezekben volt szerencsém egyházmegyénk iskoláinak anyagi s szellemi állapotát a múlt 1906/7-ik tanévről ismertetni.

A körlátogatói jegyzőkönyvek s jelentések alapján össze-

állította: Sajóvelezden 1907 július havában. Bodnár István m. k. e. m. t. b. elnök.

Közgyűlésünk a kebelbeli iskolákról szóló tanulságos jelentést tudomásul véve, azért Bodnár István t. biz. elnöknek hálás köszönötet szavaz. S midőn ezt jóleső örömmézzel teszi, egyben utasítja fönti iskolaszékeket, hogy jövőben mindenben a törvény értelmében járjanak el.

b) A 2. pontra vonatkozó Molnár László, Gööz Ferencz, Nagy Jenő biz. tagok által készített e betervesztett munkálat, mely az egyházkerületi népiskolai szabályrendelet módosítása tárgyában alkottatott:

Közgyűlésünk e javaslatot azon indokolással terjeszti fel a föt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy miután e szabályrendelet a gyakorlati élet követelményeinek nem felel meg s szegény egyházaink nagy erőfeszítéssel sem képesek iskoláikat taneszközökkel a legapróbb részletekig ellátni és hogy nincs összhangban e szabályrendelet az új E. T. §-aival, annak a módosítása ilyen értelemben rendeltessék el.

c) A 3. p. szerint Barna Gyula és Bogdányi József lemondván körlátogató-lelkészi tisztéről, helyökre Bartha Gyula és Pataky János ifju lelkészeket ajánlja a t. bizottság.

Közgyűlésünk köszönettel adózva a lemondó lelkészeknek, kik huzamos időn keresztül ügybuzgó szeretettel és lelkiismeretes pontossággal forgolódnak a tanügy oltára körül, lemondásukat elfogadja s az ajánlott lelkészeket tisztí-állásaikban megerősíti; beosztván Bartha Gyulát a s.-velezdi, Pataky Jánost a szilvásváradí járaskörbe.

d) 4 pontjában arra kéri közgyűlésünket, hogy a körláto-

gatók fuvardiját a közigazgatási pénztár terhére fölemelni méltóztassék, mivel ma fuvarost a kapott díjért fogadni nem lehet, lévén az iskolalátogatás a legnagyobb munkaidőben.

Közgyűlésünk bár elismeri a kérelem jogos voltát, de a közigazgatási pénztár az utóbbi időben sok oldalról igénybe vétetvén, ennek utalványozását kedvezőbb időre halasztja.

e) A 7. pont alatt foglalt javaslatot, mely új beosztást kíván járásonként egyházmegyénkben, elfogadjuk s e szerint a névsor a következőleg állapítottatott meg:

1. A szentpéteri járásban: Bárdos István, Kiss Sándor, Maklár Dezső,

2. Az alacskaiban: Nagy Barna, Gööz Ferencz, Fekete Lajos.

3. A felsőnyáradiban: Batta József, Körössy Antal, Csurgay Árpád.

4. A szilvásváradiiban: Pataki János, Mató János, Sturmman Lénárd.

5. A szendrőládiban: Nagy Ferencz, Mészáros Bálint, Kecskés József.

6. A sajóvelezdiben: Bartha Gyula, Kökényesdy Pál, Héthy Dezső.

7. A szalonnaiban: Beregszászy Ferencz, Fejérváry Miklós, Benőcs Zsigmond.

8. A sajóvamosiban: Demeter Bertalan, Nagy Jenő, Molnár László.

1) A jkönyv többi pontjai

Tudomásul vétettek.

13. olvastatott a tanítóegyleti közgyűlés 1907 július hó 24-én Sajószentpéteren tartott ülésének jegyzőkönyve, melynek intézkedést igénylő pontjai következők:

a) A 3. pont s az esperesi jelentés melegen emlékeztet meg azon veterán tanítókról, akik immár 40 esztendő töltek az iskolai falak között a népnevelés szolgálatában s akik ma is „megfogyva bár, de törve nem“ ügybuzgó lelkesedéssel szolgálják a tanügyet,

Közgyűlésünk e tanítókat, névszerint: Boros Barna dövényi, Csiky József szutogyi, Deák Gábor alacsikai, Katona Dénes szalonnai, Kiss János varbói, Kóta Károly hangácsi. Tóth István bántapolcsányi, Bodnár Károly finkei, Szentmártoni Soma zilizi tanítókat szívesen üdvözli s kívánja, hogy az isteni gondviselés őket még szeretett családjuk és egyházuk javára tartsa meg, erőben, jó egészségben, hogy még sokáig munkálkodhassanak ezen a rögös, nehéz, de nem örömtelen tanítói pályán a magyar tanügynek felvirágoztatására, az ifju tanítók előtt pedig úgy álljanak ők, mint fényeskedő oszlopok a kötelességtudásban, a nemes eszmékért való harcolásban s a ref. anyaszentegyház igaz szeretetében.

b) A 9. pont tanúsága szerint Kovács Gusztáv bánhorváti tanító a kitűzött pályakérdést megfejtven, más irányu irodalmi munkásságára való tekintetből is egylet részéről 20 koronával jutalmaztatott.

Közgyűlésünk jóleső érzéssel értesülven az egylet működéséről s abban a Kovács Gusztáv érdemeiről, őt sikereiért szívesen üdvözli s kívánja, hogy még számos esetben találkoznánk nevével, mint aki hivatása magaslatán állva, dusan kamatoztatja istentől nyert tehetségeit.

c) A 13. pont szerint a tanítóegylet elhatározta, hogy a Nagy Sándor nevére és emlékeztére szeptemberben 500 korona alapítványt tesz a sárospataki főiskolában azon czélból, hogy

ez összeg kamata évről-évre a sárospataki ref. főgimnáziumban tanuló felsőborsodi ref. tanító fiának adassék.

Közgyűlésünk midőn ez alapítvány bejelentését tudomásul veszi, örömmel kívánja, hogy az alapítvány nevét viselő Nagy Sándor el nem évülő szelleme hasson: alkosson, gyarapítson s a felsőborsodi tanító-fiuk nemes versenyre keljenek szorgalmukkal, jó magukviseletével az ösztöndíj elnyerésében.

d) A jkönyv többi pontjai

Tudomásul vétettek.

14. Olvastatott Bodnár István t. bíró levele, melyben hivatkozva folytonos betegeskedésére, erőinek fogyatékos voltára s arra, hogy a téli egyházlátogatással együtt járó terheket teljesen képtelen elviselni, megköszönve hálásan a kitüntetett bizodalmat, lemond tanácsbírói, tanügyi biz. elnöki tisztéről, továbbá lemond számvevőszéki és segélyosztó bizottsági tagságáról is.

Közgyűlésünk ez apostoli szelid lelkületű férfinak betegeskedését fájdalmas szívvvel veszi tudomásul, de bizva abban, hogy megrongált egészsége helyreáll s felvállalt kötelességét ő ügybuzgósággal teljesíteni is fogja a nála megszokott lelkiismeretességgel, lemondását el nem fogadja, hanem kéri, hogy az egyházmegye egyhangu bizodalma, szives marasztalása tegye őt erőssé az erőtlenségben s viselje tovább is hivatalának terheit.

15. Olvastatott Botos József és Bárczay László egyházmegyei küldöttek jelentése a tavaszi közgyűlés 38. és 68. b), d) jkönyvi pontjaira vonatkozólag. E szerint tételről tételre átvizsgáltatván úgy a hátralékos egyházi adó- és polgári adó-könyv, mint az illetékes lelkészek írásbeli és szóbeli nyilatkozatai, elismervényei, megállapított barátságos egyezés útján, hogy a

kondói gondnok a volt gondnoktól 94 kor. 09 fill., Lengyel Gyula lelkésztől 40 kor., Bárdos István volt lelkésztől 58 kor. 14 fillért vegyen át, összesen 192 kor. 23 fillért. S ebből volt lelkészt terhelő 46 kor. 21 fillér adót fizesse ki s a felmaradó 146 kor. 02 fillért, mint a tanítói hivatal tőkevagyonát az egyházmegye pénztáránál tőkésitse. A 3 évi kamatból 1 részt Bárdos István, 2 részt az egyház pénztára fizet.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, úgy a volt gondnokot, mint Lengyel Gyula és Bárdos István lelkészeket a legszigorubbán utasítja, hogy 1908 jan. 1-ig végrehajtás terhe mellett fenti tartozásaikat haladéktalanul fizessék ki a jelenlegi gondnok kezeihez, hogy ez a régi zavaros adóügy és a tanítói hivatal tőkepénze is rendezhető legyen. Gondnok pedig utasítatik, hogy a 146 kor. 02 fillér tőkepénzt azonnal rendeltetési helyére juttassa.

16. Ugyanazon közgyűlés 31. sz. a), b) pontjára vonatkozólag Doktor Gyula sajkakazinczi lelkész a presbyterium nevében beterjeszti a sajkakazinczi I. és II. tanítói állás díjlevelét 3 példányban a főt.egyházkerületi közgyűlésre való felterjesztés és megerősítés céljából.

E díjlevel megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel fölterjesztetik.

17. Olvastatott a meszesi egyház presbyteriumának kérvénye a Fleischer József és neje Löwinger Szerén meszesi lakosokkal a meszesi 90., 93. és 172. sz. telekkönyvben 537., 538. és 539. h. r sz. alatt beirt ingatlanokból kihasított 31 hold 1000 □-öl területü legelőföld megvételele tárgyában kötött adás-vételi szerződés, vázlatrajz és a vételár kifizetésére felvett 8000 korona kölesön jóváhagyása iránt

Közgyűlésünk a becsatolt presbyteri és közgyűlési határozatok alapján a Fleischer József és neje Löwinger

Szeréna meszesi lakosokkal a meszesi 90., 93. és 172. sz. tjkönyvben 537., 538., 539. h. r. sz. alatt beirt ingatlanokból a bemutatott vázlat szerint kihasított területre vonatkozólag kötött adás-vételi szerződés az egyház érdekében jóváhagyja. Tudomásul veszi, hogy a 8400 korona vételár a Borsod-Miskolczi Hitelbank edelényi fiókintézetétől fölvelt kölcsönből kifizettetett. Ezt a kölcsönt is jóváhagyja s a jóváhagyási záradékot megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel fölterjeszti.

18. Olvastatott a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 33. sz. tjkönyvi pontjára vonatkozó jelentése Szentmártoni Dániel felügyelő lelkésznek és az egyház gondnokságának. — E szerint a meszesi egyház anyagi helyzete nem éppen kétségbeejtő, sőt ha a rozzant parochia építéséhez 6—7 ezer korona tőkesegélyben részesülne, az egyház azonnal rendezné dolgait, megválaszthatná lelkipásztorát. Biztosan remélhető bevétele van az egyháznak 2498 kor. 78 fill., ezzel szemben halaszthatatlan kiadása 1283 kor. 99 fill., pénztári maradványa 1214 kor. 79 fillér, melyből fedezhető lenne az egyház háztartása.

Konyha Pál volt lelkész 1539 kor. 59 fillér építésbe fektetett követeléséről az egyház hallani sem akar, mert nevezett lelkész kölcsönképen sem a gondnoknak, sem senkinek egy fillért át nem adott, ilyenmü kölcsönről a gondnoki számadó könyv bevételei között sehol sem tétetik említés, ellenben az építkezésre tett kiadások a gondnoki számadó könyv tanuságai szerint fedezve vannak. Az egyház viszont követeléssel állhat elő bármely pillanatban. A békés elintézés Konyha Pál közbenjöttével nem sikerült. A pernek kevés eredménye lenne a volt lelkészre nézve.

Hajlandó az egyház tőkesegélyt felvenni s néhány jobb módos egyháztág anyagi garanciát is kész volna vállalni. S ha megkapnák a pénzt, a jövő tavasszal hozzákezdénének az új

paróchia építéséhez. A lelkészválasztást szeretnék mielőbb megejteni. Igaz, hogy a lelkészlak rossz, de bérelt helyiséggel ők segítenének a bajon. — Kérik a tőkesegély kieszközlését.

Közgyűlésünk bár jóleső örömmel veszi tudomásul a meszesi egyház kedvezőbb képet nyújtó jelentését, de a lakás rosszasága miatt a lelkészválasztásra engedélyt nem adhat, hanem a rakaczaszendi s.-lelkészt, Nagy Lajost, hívja fel, hogy 50 korona havi fizetésért végezze a meszesi egyház lelkipásztori teendőit is. — Szentmártoni Dániel felügyelő lelkésznek ápril. 24.-től szept. 1-ig utalványoztatik 200 korona, jövőben a felügyeletért egy évre 200 korona. Bakos János tanítónak szintén ápril. 24.-től szept. 1-ig 200 korona. E megállapított összegeket a meszesi gondnok köteles kifizetni, mivel az összes lelkészi jövedelem (föld, rét, bérlet, párbér) gondnok kezeihez fizettetik, miről rendes naplót tartozik vezetni, kivévn a palástdíjat, mit a fungens s.-lelkész élvez.

19. Azon esetben, ha a meszesi egyház tőkesegélyt nyerene s magát is megadóztatná, a bemutatandó paróchia tervrajza, költségvetése és a fizetési lajstrom megerősítésére

közgyűlésünk az elnökséget hatalmazza fel, hogy mielőbb kezdetét vehesse az építkezés.

20. Olvastatott a sajoszentpéteri egyház előljáráóságának kérvénye, melyben halaszthatatlanná vált templomtölgjük megújítására E. T. III. t.-cz. 13. §-a alapján osztályba sorozás utján 6500 koronát fognak kivetni, ugy a szerződés, mint a kivetési lajstrom be fog terjesztetni megerősítés céljából.

Közgyűlésünk az építkezésre és kivetésre az engedélyt megadja. Elnökséget pedig felhatalmazza, hogy a közgyűlési jkönyv beszerzése után ugy a kötött szer-

ződést, mint a kivetési táblázatot egyházmegyénk nevében és megbizásából erősítse meg.

21. Olvastatott Dávid József és Szekrényessy Árpád t. bírák jelentése a danaki egyház ujonnan épített paplakáról, mely szerint az épületet a vármegyei szakértő mérnök véleménye alapján hivatalosan átvették s ezzel megszaporodott diszes és a kor kívánalmainak megfelelő parochiáink száma.

Örvendetes tudomásul vétetett.

22. Botos József t. bíró felolvassa az új e. törvény végrehajtása tárgyában kiadott e-kerületi utasításra vonatkozó véleményes jelentését, mely közgyűlésünk által kevés módosítással elfogadtatván, annak intézkedést igénylő pontjai következők:

1. Az új egyházi törvény I. t.-cz. 1. §-a szerint egyházunk hivatalos neve „református“ egyház lévén, minden egyházközség régi pecsétnyomója helyett újat szerezzen be új évig s ennek ellenőrzésére az egyházlátogatóság figyelme felhívandó.

2. Az I. t.-cz. 19. §-a szerinti választói névjegyzék 1908 május havában elkészítendő és ugyanazon év július 1-től veendő használatba.

3. A mely egyházakban több tanító működik, ott még e polgári év végén az egyházközség választóképes tagjai válasszák meg a presbyter tanítót, aki presbyteri jogát 1908 jan. 1-től fogja gyakorolni. (I. t.-cz. 27. §.)

4. Intézkedik közgyűlésünk (I. t.-cz. 28. §.) a presbyteriumok lélekszámszerinti megállapításáról, a régit fogadván el alapul s az esetleges választásokat még ez év folyamán elrendeli.

5. Utasítja közgyűlésünk az egyházközségeket, hogy a gondnokválasztást jövőben általános szótöbbséggel eszközöljék.

6. Az I. t.-cz. 51. §-a értelmében kimondja közgyűlésünk, hogy az egyházmegyei közgyűlésre küldendő tanító képviselők számát 2 rendes és 2 póttagban állapítja meg s azok megválasztását a jövő tavaszi közgyűlésig a presbyteriumoknak elrendeli. Beadási határidő: decz. 1.

7. Közgyűlésünk az I. t.-cz. 14. §. 1. pontja értelmében a szavazatot nem küldő egyház lelkészét 4 koronára, a 110., 120. §-ok értelmében a gondnoki hivatalt el nem fogadó egyént 50, az egyházfiságot el nem fogadó egyént 25 koronára bünteti. Tanácskozási és ügyrendjéről közgyűlésünk intézkedvén jelen alkalommal.

8. A II. t.-cz.-re vonatkozólag annak 54. §-a értelmében Ózd mint missiói egyház kijelenti, hogy a törvényes egyházi adót magára nézve kötelezőnek ismeri s így a 49. §. alapján lelkésválasztási jogot kér.

9. A III. t.-cz. 12—15. §§. szerint az egyházi adóteher könnyítése céljából létesítendő egyetemes adóalaphoz segélyért folyamodók kérvénye és mellékletei elbírálására alakítandó bizottságba közgyűlésünk Svingor József e. dékánt választja, miről jelentést tesz a kerületi közgyűlésre.

10. A III. t.-cz. 23. §. szerint az egyházak költségvetése, felülvizsgálata az egyházmegyei számvevőszék feladata lévén, közgyűlésünk szakaszbeli tanácsbirákat kéri fel a költségvetések felülbírálatával, az egyházi számadások megerősítését pedig tovább is a helyi egyházlátogatóságra bizza.

11. A IV. t.-cz. 5. §-a szerint utasítja közgyűlésünk összes egyházait, hogy a népszámlálás (1905) szerint megállapított lélekszám arányában (egy lélekre 8 fillért számítva) a közalapi illetéket már az 1908. évre e szerint vesse ki és szolgáltatassa be a közpénztárba.

12. A VI. t.-cz. 13. §-a értelmébe utasíttatik a tanügyi bizottság, hogy évenként a tavaszi e. k. gyűlésre a használható tankönyvek és taneszközökre nézve tegyen javaslatot.

13. A VI. t.-cz. 14. §-a értelmében utasíttatik a tanügyi bizottság, hogy létesítsen javaslatot a népiskolai ifjusági könyvtárak szervezése tárgyában, azt az 1908. évi őszi egyh. kerületi közgyűlésre terjeszsze fel.

14. A VI. t.-cz. 47. §-ának megfelelőleg az egyházak felhivatnak, hogy alakítsák meg iskolaszékeiket és a szükséges számú tanító képviselőkkel egészítsék ki.

15. A VII. t.-cz. 11. §-a értelmében közgyűlésünk az egyházmegyei nyugdíjbizottságot következő tagokból alakítja meg 5 évre: Elnök: esperes, tagok: Botos József, Elek József, Bárczay László, Szekrényessy Árpád. Pénzkezelő: Svingor József.

16. A VII. t.-cz. 26. §. 3. pontja értelmében utasítatnak a lelkészi állást fentartó egyházak, hogy a lelkészi nyugdíjintézet javára már az 1908-ik évre készítendő költségvetésökbe vegyék fel lelkészeik törzsfizetésének 2%-át és azt minden év szept. 1-ig küldjék be az egyházmegyei pénzkezelőhöz.

17. A VII. t.-cz. 26. §-ának 7. pontja értelmében felhivatnak a lelkészek, hogy minden év virágvasárnapján szószékről hívják fel a híveket nyugdíjintézet javára való közadakozásra és a begyűlt perselypénzt haladéktalanul küldjék be az egyházmegyei pénzkezelőhöz.

Közgyűlésünk, midőn a fenti intézkedéseket mihez tartás végett jegyzőkönyvébe veszi, Botos József t. bírónak szakszerű tanulmányáért hálás köszönetet szavaz.

23. Olvasatott Botos József t. bíró véleményes javaslata az özvegyi és kegyeleti év eltörlésével beállt átmeneti intézkedésekről a II. t.-cz. 75—83. §§-ainak megfelelőleg.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadja, magáévá teszi s mint az egyházmegye véleményét a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel felterjeszti. Egyuttal jelezzük, hogy egyházmegyénkben egyetlen egyháznak sincsen külön e célra rendeltetett egyházfentartási alapja.

24. Dávid József hangácsi lelkész jelenti, hogy a hangácsi ujjonnan építendő iskola terve, költségvetése, az építkezési összeg fedezetét magába foglaló fizetési lajstrom megerősítését bizná közgyűlésünk az elnökségre, mivel minden ide vonatkozó irat betérjesztéséhez ideje nem volt.

Közgyűlésünk elnökséget felhatalmazza, hogy a

törvény korlátai között az iskolaépítés ellenőrzésére vonatkozó hatósági intézkedéseket egyházmegyénk nevében gyakorolja.

25. Tavaszi közgyűlésünk 35. sz. pontjaira vonatkozólag a nagyvisnyói egyház beterjeszti úgy a kisajátítási szerződést, mint a presbyteri és közgyűlési határozatokat, mely szerint az eger-putnoki helyiérdekű vasut a lelkészi és tanítói ingatlanokból 200 □-öl területű ingatlant megvesz 800 korona vételárért. Kéri az adásvétel jóváhagyását, illetve megerősítését.

Közgyűlésünk az adásvételi szerződést midőn jóváhagyja, a csatolt iratokkal megerősítés véget a főt. egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel fölterjeszti. Megjegyezzük, hogy a 800 korona a mindenkori lelkész és tanító javára fog kamatozni.

26. A sajoszentpéteri és sajókazai egyház lelkésze az egyházi énekkar alapszabályait 1 példányban megerősítés végett beterjeszti.

A bemutatott alapszabályokat jóváhagyjuk a megfelelő záradékkal ellátva, folyamodó egyháznak visszaadni rendeljük.

27. Olvastatott a ládbessenyői egyház lelkészének és presbyteriumának kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy Lengyel Gyula kondói lelkészt oda szorítani méltóztassék, hogy már két rendbeli határozata értelmében a 200 korona tartozást záros határidő alatt az egyháznak megfizesse.

Közgyűlésünk utasítja ügyészt, hogy a beperesítés iránt a lépéseket haladéktalanul tegye meg.

28. Ismételve tapasztalván közgyűlésünk, hogy egyes lelkészek még mindig nem tartják be többszörös határozatunk

azon részét, hogy minden ügy külön íven s közgyűlés előtt 8 nappal adandó be s az így elkészve érkezett ügyek rendszerint nem tárgyalhatók;

amennyiben pedig az ügy fontossága s az egyház érdeke kívánja, tárgyalatni fog ugyan, de a kinek hanyagságából történik e mulasztás: 10 korona rendbirsággal fog sújtatni.

29. A főt. egyházkerület tavaszi közgyűlése 51. sz. jegyzőkönyvében utasítván az egyházmegyéket arra, hogy a tőkéssegélyt elnyerni óhajtó egyházak kérvényeit közgyűlésben tárgyalja s indokolt felterjesztésben állapítsa meg a névsort is.

Közgyűlésünk I. osztályba sorozza 1. Nagybarcza: 10.000 kor., 2. Meszes: 8000 kor., 3. Dövény: 8720 kor., 4. Ziliz: 8000 kor., 5. Ládnessenyő: 10.000 kor.

II. osztályba sorozza: 1. Ózd 5000 kor., 2. Abod 8000 kor., 3. Varbó 10.000 kor., 4. Damak 7000 kor., 5. Felsőkelecsény 4000 kor., 6. Berente 7000 kor., 7. Finke 2000 kor., 8. Edelény 2000 kor. segélyt kérő egyházak kérvényeit.

30. Egyszersmindenkori segélyt kérnek a domesztikától a mályinkai, a szakácsi, a finkei szegény egyházak.

Közgyűlésünk Mályinkát 1200, Szakácsit 1000, Finkét 600 korona segélyre ajánlja.

31. Ugyanazon jegyzőkönyv 52. pontjában utasítván az egyházmegyéket arra, hogy tanügyi bizottságaik útján puhatolódzanak az iskolázatlan ref. gyermekek száma csökkenéséről, annak okairól, gondoskodjanak az orvosszerekről is.

Közgyűlésünk felhívja a tanügyi bizottságot, hogy tavaszi közgyűlésünkhöz felterjesztendő ilyenmű munkálatát rendkívüli biz. ülésben tárgyalva, készítse el.

32. Ugyanazon jegyzőkönyv 75. pontjában felhivja az egyházmegyét arra, hogy a most gyakorlatban lévő egyházlátogatásnak ideje kedvezőbb és alkalmasabb időpontra áttétele tárgyában döntés előtt mondjanak véleményt s kívánják-e és mi alapon az egyházlátogatás idejének megváltoztatását?!

Közgyűlésünk bár tisztelettel elismeri azt, hogy tisztán kényelmi szempontból bizonyára kívánatos volna a tavaszi (április—május) hónapokra való áttétele az egyházlátogatásnak; de mi mégis e kényelmi szempontot mindig alárendeljük ama több százados közhitté, sőt köztudattá érlelődött régi jó intézkedésnek, a mely e kérdésben döntő befolyásu. Ugy a megyén az esperesi, mint a kerületen a püspöki jelentések az anyaszentegyházak életéről az egyházlátogatóság jegyzőkönyvei alapján készülvén: nem tartanánk helyesnek, hogy e jelentések, — mint a tavaszi közgyűlés legfontosabb tárgyai — jövőben maradjanak el. Már pedig, ha tavasszal vagy nyárban történik az egyházlátogatás: az összefoglaló jelentéseket csak az őszi gyűléseken lehetne tárgyalni, a mikor pedig az iskolai ügy foglalja el időnk javarészét. Sokkal alaposabban és tanulságosabban meglehet vizsgálni egyházainkat télben, midőn ugy a presbyterium, mint a gyülekezet is otthon van; amazt a gyűlésben, emezt a templomban látván szemtől szembe az esperesi kiküldött — midőn minden homályosnak, vitásnak látszó ügyre azonnal felelettel szolgálhat mind a kettő. Ha az egyházvizsgálatnál nincs jelen se presbyterium, se templomi gyülekezet: akkor felesleges az egész századok óta jónak bizonyult intézmény, mert az adatokat be is lehet kérni, a pénzeket be is lehet küldeni. De minket a tapasztalat arra tanít, hogy ezt végezzük a téli hónapokban, a mikorra minden egyházi követelés befoly; az alamizsna és egyéb hivatalos pénzeket

szedje össze az egyházlátogatóság, mert nálunk például, hogy hátralék soha nem volt s jelenleg sincs: az egyházlátogatóság különös érdeme, mely lelkiismeretesen végzi fontos feladatát. Mi felsőborsodiak azért is ragaszkodunk az eddigi időhöz, mivel mi az iskolában télben is rendszeres vizsgát tartunk, a hol a szülék és a presbyterium jó része jelen van s így a tanító 2 félévre egész kényelmesen feloszthatja kiszabott tananyagát. Az ellenőrzés pedig — különösen a mai tanítói nemzedékkel szemben, mely mindenkitől akar inkább függni, mint az egyháztól — minél gyakrabban történik a tanügyre nézve, annál jobb. Ez is régi, leszűrődött tapasztalati igazság. Fölkérjük azért a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy indokainkat figyelembe venni s az egyházlátogatás idejét meghagyni méltóztassék.

33. A ládbessenyői, meszesi, martonyi, lászlófalvi, abodi, ivánkai, mályinkai, bábonyi, sajkókápolnai egyházak; Bárdos István, Kőrössy István, Nagy Barnabás, Doktor Gyula, Horváth János, Csapó János lelkészek, továbbá Reho Jánosné lelkészözvegy, Urbán Bálintné, Nagy Sándorné, Fodor Lajosné tanítóözvegyek, Ujlaki Vilma lelkészárva: bármely tárból segélyt kérnek.

Mindezen kérvények érdemleges elbírálás végett a segélyosztó bizottsághoz áttétetnek.

34. A szentjakabi tanító díjlevelét tavaszi közgyűlésünk 58. sz. határozatára, Szentmártoni Dániel martonyii lelkész, mint felügyelő lelkész beterjeszti.

Szabályszerűen lévén fölszerelve, megerősítjük s hasonló eljárás céljából a főtiszteletti egyházkerületre tisztelettel fölterjesztjük.

35. Tavaszi közgyűlésünk 65. sz. határozatára a sajlóslófalvai lelkész jelenti, hogy a hátralékból eddig 664 kor. 71 fill. folyt be, a többinek behajtása folyamatban van, a bevehetetleneket pedig törölni fogják.

E jelentést tudomásul vesszük s az ügyet az egyházlátogatóság figyelmébe ajánljuk.

36. Ugyanazon kgy. 67. sz. határozataira a ládbessenyői lelkész jelenti, hogy a földmivelésügyi m. kir. minisztérium az erdő kiirtását csakis olyan föltétel alatt hagyná jóvá, ha az egyház a kiirtott terület helyett más ugyanolyan területet erdősitene be.

A jelentés tudomásulvétele mellett utasítjuk a ládbessenyői egyház presbyteriumát, hogy a kiirtott lelkészi és tanítói erdőterületet ismét ültettesse be s azt mint erdőt, továbbra is üzemterv szerint kezelje.

37. Ugyanazon kgy. 66. sz. határozatára a kondói lelkész jelenti, hogy a „Haricza“ patakmeder részére kisajátított lelkészi-rét ügyében a tárgyalás f. évi május 8-án volt megtartva; de az elvett terület ára máig sem térített meg.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul veszi, az ügyet tovább is nyilvántartja s az egyházat annak idején leendő jelentéstételre utasítja.

38. Ugyanazon kgy. 68. sz. határozatára a kondói lelkész következőket jelenti:

a) Az aratási idő miatt a népnek jövedelme nem lévén, a hátralék behajtását a cséplési idő utánra halasztották.

b) A lelkészi adókból Lengyel Gyula lelkészre eső rész 1905. év $\frac{2}{3}$ -ára s az 1906. évre teljesen kifizettetett. A hátraléknak 1904. évre és az 1905. év $\frac{1}{3}$ -ára Bárdos István volt

lelkészt illető része összeszámolás folytán az egyház által fog kifizettetni.

c) A tanítói fizetésből mi sem folyván be, ennek adója levonható és kifizethető nem volt.

d) A tanítói hivatal 146 kor. 02 fill. tőkepénze s 3 évi kamata rendeztetett.

e) A templom tetőzetét nem javították ki, mivel a falak is igen megvannak rongálva; a javítást tehát majd együtt fogják eszközölni, de arra ez idő szerint pénzük nincs.

E jelentést tudomásul vesszük s az ügy megvizsgálását egyházlátogatóság figyelmébe ajánljuk.

39. Ugyanazon kgy. 75. sz. határozatára a ládbessenyői egyház presbyteriuma 1190 kor. 79 fill. rendkívüli egyházi adó kivetéséről az iratokat beterjeszti. Ez összeg a mintegy 400 kor. adóhátralék kifizetése és adósságok törlesztésére szükséges az egyháznak.

A kivetés a törvényes alakiságok betartásával történvén: jóváhagyjuk, a kivetési lajstromot megfelelő záradékkal ellátva, folyamodó egyháznak visszaadni rendeljük.

40. A szendrőládi egyház presbyteriuma tavaszi közgyűlésünk 43. sz. határozatára jelenti, hogy a hátralékos tanítói nyugdíj és 30 filléres jurulékok befizettettek.

A tanítói lak és iskola építésére a szükséges kő kivágása és az anyagok beszállításán felül 1000 koronát képesek áldozni, 2000 korona segély gyűjthetése céljából gyűjtőívek kibocsátására engedélyt kérnek. Ezeknél fogva az építést az 1908. év nyarára halasztották, hogy addig a szükséges előkészületeket megtehessék.

A jelentés tudomásulvétele mellett figyelmezteti közgyűlésünk folyamodó egyház presbyteriumát, hogy

a segély gyűjtéséhez szükséges közigazgatási hatósági engedélyt szerezzék meg. Az egyház e kérelmét az illetékes hatóságok szives figyelmébe közgyűlésünk maga részéről is ajánlja.

41. Tavaszi kgy. 83. sz. határozatára jelenti a radostyáni egyház előljárósága, hogy az iskolai tantermet legnagyobb sajnálatukra mindeztideig nem nagyobbította, mert erre helye nincs; kilátásuk van azonban rá, hogy e célra egy ott levő s alkalmas erdővédi lakot csere vagy vétel útján megszerezhetnek.

Midőn e jelentést tudomásul vesszük, az ügyet továbbra is nyilvántartani rendeljük s megvizsgálását az egyházlátogatóság figyelmébe ajánljuk.

42. Ugyanazon kgy. 85. sz. határozatára a boldvai presbyterium jelenti, hogy a tanítói 200 korona adóhátralékból már 104 koronát kifizetett f. év január 29-én, a 96 koronát pedig szeptemberben fogja kifizetni.

Tudomásul vesszük azzal, hogy az ügy az egyházlátogatóság által megvizsgálendő lesz.

43. Ugyanazon kgy. 86. sz. határozatára a zilizi egyház presbyteriuma kéri, hogy a templom és lelkészlak kijavítására, addig amíg megválasztott lelkész állását elfoglalja, halasztás adassék, hogy lelkészével válvetve, tehessék meg e részbeni kötelességüket.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul veszi s a kért halasztást megadja.

44. Ugyanazon kgy. 89. sz. határozatára a felsőnyárádi lelkész jelenti, hogy a lelkészi és tanítói adók kifizetettek.

A tőke természetű 1036 koronából 400 koronát biztos köt-

vényre elhelyeztek 8% kamatra, a többit 3 kulcsos vasszekrényben őrzik október 1-ig, amikor többen készülnek a községből Amerikába s ez összeg 8%-os kamat mellett biztosan elhelyezhető.

Utasítja közgyűlésünk lelkészt és gondnokot, hogy a vasszekrényben elhelyezett 636 kor. pénzmaradványt azonnal helyezték addig is takarékpénztárba, annak idején pedig az 1904/7. évi I. t.-cz. 46. §-ában foglaltak figyelembevételével mellet adják kölcsön.

45. Ugyanazon kgy. 90. sz. határozatára, a döményi leányegyház részéről jelenti a felsőnyárádi lelkész, hogy a presbyterium az iskoláztatásra a jövőben nagyobb gondot fog fordítani s a mulasztók szülőit birságotlatni fogja.

Az építkezést a tőkesegély elnyerése esetére elhatározták, ezenkívül az egyházkerület területére gyűjtőkönyvek kiadásáért folyamodnak, mely gyűjtésre a hivek sorából már négyen ajánlkoztak.

Adók, illetékek s kamat már részben kifizettettek s a még fennálló terheket ez év végéig teljesen kifizetik.

Közgyűlésünk midőn e jelentést tudomásul veszi s az ügy megvizsgálását egyházlátogatóság figyelmébe ajánlja, a gyűjtésre az engedélyt a maga részéről megadja. Egyben figyelmezteti folyamodó egyházat, hogy az engedély megadása iránt a m. kir. belügyminiszteriumhoz is kérvénnyel kell járulnia.

46. Ugyanazon kgy. 97. sz. határozatára Nagy Barna volt mályinkai, jelenleg ivánkai lelkész jelenti, hogy a nevezett egyházban eltöltött 3 évi szolgálata után reá kivetett 240 kor. adót ő kifizette, azonfelül azonban még 73 koronát követelnek tőle. Ezt jogosnak el nem ismeri.

Egyben panasolja, 3 évi szolgálata alatt 30 legeltetési illetékre volt igénye, a miből csak nyolczat értékesített, a föl-

maradt 22-öt 4 koronával számított kárpótlást nem kapta meg, holott minden ilyen legelőért az urbéres közönség pénztára kártérítést szokott fizetni. Kér ez ügyben intézkedést.

A dédesi körjegyző írásbeli értesítése és adófőkönyvi kivonata szerint a hátralékos adó Nagy Barna lelkészt terhelve, őt, annak ez év végeig leendő rendezésére közgyűlésünk utasítja. A föl nem használt legeltetési illetékek iránti kártérítési keresetét pedig az illető urbéres közönséggel szemben érvényesítheti.

47. Ugyanazon kgy. 103. sz. határozatára a ládbessenyői egyház presbyteriuma, jelenti, hogy a lelkészi és tanítói parlagszőlők kinyomozása és birtokbevétele máig sem sikerült, mert a jelenlegi birtoklók közül csak hárman; özv. Füleki Sámuelné, Szaffka János és Bárczay László hajlandók azt visszaengedni. Mivel biztosan az sem állapítható meg, hogy e szőlőket kik birtokolják, föl fogják azt a térképnek megfelelően méretni s az illetőkkel ezután tárgyalnak.

A jelentést tudomásul vesszük, az ügyet továbbra is nyilvántartani rendeljük s az egyházat annak idején leendő jelentéstételre utasítjuk.

48. A disznóshorváti egyház iskolajavítás költségeire a még hiányzó 800 korona összegnek kivetés útján leendő beszerzésére és az egyház felhasznált 1200 korona tőkepénzének mint kamattalan kölcsönnek meghagyására és tíz év leteltével évenként 200 koronás részletekben leendő visszafizetésére engedélyt kér.

Közgyűlésünk a kérelmet teljesíti, a kivetést az az iskola építési költségből még hiányzó 800 korona beszerzése céljából engedélyezi s a bemutatott kivetési lajstromot megerősíti, egyszersmind megengedi, hogy az egyház felhasznált 1200 korona tőkepénzét, mint kamattalan kölcsönt 10 évig megtartsa, végül kötelezi az egy-

házat arra, hogy a nevezett kölcsönt tiz év leteltével egymásután következő 200 koronás évi részletben az egyházmegye pénztárába befizesse.

49. A martonyi egyház 600 korona toronyépítési költség egyénekenkénti kivetésére engedélyt kér.

A kérelmet a közgyűlés teljesíti s a martonyi egyháznak engedélyt ad arra, hogy a toronyépítési költség fedezésére szükséges és az egyházkerület pénztárából kölcsönként felvett 600 koronát kivetés útján szerezzze be, egyszersmind a bemutatott kivetési listromot jóváhagyja s azt a megerősítő záradékkal ellátva az egyháznak kiadni rendeli, végül utasítja az egyházat, hogy a 600 koronát az egyházkerületi pénztárból már felvett hasonló összegű kölcsön kielégítésére fordítsa.

50. Rásky Mihály martonyi tanító kérvénye szabadságidő engedélyezése iránt.

Folyamodónak, igazolt betegsége alapján 6 havi szabadságidő engedélyeztetik s a martonyi egyházat közgyűlésünk utasítja, hogy a tanító helyettesítéséről gondoskodják s a tett intézkedésről esperesnek jelentsen.

51. Kőrösy István alacsikai lelkész indítványa az országos lelkészi nyugdíjintézeti törvény végrehajtásának felfüggesztése iránt.

Közgyűlésünk e kérdésben már határozott; ezért ez indítványt, mint tárgytalant a napirendről leveszi; egyben indítványozót utasítja, hogy a nyugdíj- és gyámintézettről szóló 1904/7. évi VII. t.-cikkben meghatározott kötelességeinek a törvényes következmények terhe alatt haladéktalanul tegyen eleget.

52. A varbói egyház presbyteriumának kérvénye a Varbón tartandó egyházmegyei közgyűlés idejének elhalasztása iránt.

Közgyűlésünk, a varbói egyházban beállott lelkészváltozásra tekintettel, a kérelmet méltányolja s határozza, hogy jövő évi tavaszi közgyűlésünk Kápolnán fog megtartatni.

53. A szakácsii egyház kérvénye 2000 korona egyházmegyeileg kezelt tőkéjéből 1000 koronának építkezés célokra leendő kiutalása iránt.

A kérelmet közgyűlésünk teljesíti s a szakácsii egyháznak egyházmegyeileg kezelt tőkéjéből 1000 koronát lelkészlak és iskolaépítési költségei fedezésére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozni rendel, egyszersmind a kiutalt összeg által nem fedezett építési költség beszerzése céljából kért egyénenkénti kivetést elvileg jóváhagyja; a kivetés részleteinek megállapítása tárgyában azonban csak akkor fog határozni, ha az egyház a kivetési lajstromot, az egyházközségi közgyűlési és presbyteriumi határozatokat közgyűlésünk elé terjeszti.

54. Soltész Kálmán szendrői tanító kéri, hogy az udvarán kut, az iskolában padok készíttetésére és hátralékos fizetésének behajtására az ottani egyház utasíttassék.

Kut és iskolai padok készítése, valamint a tanítói fizetés visszatartása kérdésében közgyűlésünk elsőfokulag el nem járhat; azért a kérelem nem teljesíttetik, jogában állván folyamodónak igényeinek érvényesítését a maga rendes útján szorgalmazni.

55. Az ózdi egyház lelkészlak céljaira szerzett házastelek vételéhez és régi telkének eladásához jóváhagyást kér.

Közgyűlésünk engedélyt ad folyamodó egyháznak arra, hogy az ózdi 88. számú telekjegyzőkönyvben 524₂/6. helyrajzi szám alatt beirt házas beltelket 11.000 korona vételárért megvásárolja s a bemutatott adás-vevési szerződést jóváhagyja s arra a megerősítési záradékot reávezetni rendeli, egyszersmind megengedi közgyűlésünk, hogy az ózdi egyház az ózdi 116. számú telekjegyzőkönyvben 181., 178/6., 182., 183., 184., 187., 188., 5246/6., 5247/6., 5248/6. helyrajzi számok alatt beirt beltelket eladja, utasítván egyházat arra, hogy az e tárgyban kötendő szerződést espereshez terjeszse be, ki a szerződés jóváhagyása és megerősítésével járó teendők teljesítésével megbizatik. Végre feljogosítja közgyűlésünk az egyházat arra, hogy a megszerzett házastelek vételárának az eladott telek vételára által nem fedezett részét kölcsönből fedezze.

Mely határozat felsőbb hatósági jóváhagyás céljából a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez az iratok kapcsán felterjesztendő.

56. Olvastatott Sáfrán Dezső dr. egyházmegyei ügyész jelentése a reábizott ügyek állásáról.

A jelentés tudomásulvételük s ügyész megbizatik, hogy a f. év tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 19. sz. határozatának 2. és 3. pontja alapján a 192-iki 267. számú kötvények egyetememes adósa és készfizető kezesei ellen a pert haladéktalanul tegye folyamatba.

57. Az egyházlátogatói járások következőleg osztattak el:
A sajjószentpéteri járásba megy: Botos József és Demeter Bertalan.

A bánvölgyibe: Dávid József, Pataki János.

A vámosiba: Szuhay Benedek, Bárdos István.

A vadnaiba: Elek József s később megnevezendő társa.

Az edelényibe: Szentmártoni Dániel, Bartha Gyula.

58. A Balogh István lemondásával a s.-osztó bizottságban egy tagsági hely megüresedvén:

Közgyűlésünk közfelkiáltással Elek József t. bírót választja.

59. A Sárospatakon 1907 szept. 24—25. tartandó egyház-kerületi közgyűlésre elnökségen kívül, mint képviselők kiküldetnek

egyházi részről: Bodnár István, Dávid József, Elek József; világi részről: Szekrényessy Árpád, Zsóry Gusztáv, Zsóry György t. bírák.

60. Jövő tavaszi közgyűlésünk helye Sajókápolna lesz.

61. Mindezen jkönyvi pontok felolvastatván.

Hitelesítették.

1.

Közigazgatási bírósági ügyek.

I.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V.

Felvétetett a felsőborsodi református egyházmegye közigazgatási bírósága részéről Martonyiban 1907. évi augusztus hó 28. napján tartott ülésben.

Jelen voltak :

Vadászy Pál esperes és *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Svingor József*, *Botos József*, *Dávid József*, *Szuhay Benedek*, *Elek József* papi, *Szekrényessy Árpád*, *Zsóry Gusztáv*, gróf *Vay Tihamér*, *Bárczay László*, *Zsóry György* világi tanácsbírák és *Molnár László* világi főjegyző, mint a bíróság jegyzője.

T á r g y.

***Beregszászy Ferencz* volt meszesi, jelenleg szendrői lelkesz követelése a meszesi egyház ellen.**

Elnök a tárgyalást a felek és az ügy megnevezésével megnyitja, ezután a bíróság tagjait, majd a feleket hívja föl nyilatkozatra, az 1904/7. évi V. t.-c. 51. §. rendelkezése értelmében, érdekeltségük, illetőleg a bíróság valamelyik tagja ellen esetleges érdekeltségi kifogásuk bejelentésére.

Sem illetékességi, sem érdekeltségi kifogás nem tétetett.

Azután megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy a felek szabályszerűen megidézettek s jelen vannak: Beregszászy Ferencz panaszos és a panaszlott meszesi egyház képviselőjében Zsóry István főgondnok.

Ezután elnök az ügy előadásával megbizva volt tanácsbíró híjva föl az ügy ismertetésére, minek folytán előadó az ügyet következőkben ismerteti:

Beregszászy Ferencz szendrői lelkész beadványában a meszesi egyházon 121 kor. 80 fillér követelésének s ezen követelés $3\frac{1}{2}$ évi 6% kamatának: 25 kor. 55 fill., összesen 147 korona 35 fillérnek egy hónap alatt leendő behajtását, vagy pedig újabb vizsgálat elrendelését kéri; beadványában hivatkozik az 1903. évi november 18-án Meszesen fölvelt küldöttségi jegyzőkönyvre s azt állítja, hogy ő a küldöttség által terhére rótt 190 koronát a meszesi egyháznak már visszafizette, csupán a bor árát nem fizette ki azért, mert 56 liter helyett 70-et követelnek.

Elnök ezután panaszost híjva föl bizonyítékainak előadására, aki ki is jelenti, hogy ha szolgálati utolsó évére még kijáró fél failletményét megkapja, egyéb követelése nincsen.

A meszesi egyház képviselőjében Zsóry István főgondnok kijelenti, hogy nem bír arról tudomással, hogy Beregszászy Ferencznek fajárandósága ki lett-e adva, azt azonban tudja, hogy Beregszászy Ferencz az egyháznak a 66 kor. 73 f. maradványt máig sem térítette meg.

Miután elnök a bíróság tagjait s a feleket fölszólitotta, hogy a bizonyítás kiegészítése tekintetében van-e még indítványuk, vannak e még kívánságaik, az erre adott nemleges felelet után a tárgyalást berekeszti s a bíróság zárt ülésre alakulva, meghozza egyhangulag a következő végzést.

V é g z é s.

Beregszászy Ferenczet a meszesi egyház ellen indított keresetével az egyházmegyei közigazgatási bíróság elutasítja; de elutasítja a perújítás iránti kérelmével is.

I n d o k o l á s.

Borsodon 1904. évi április 19-én tartott egyházmegyei közigazgatási bírósági ülésében hozott végzéssel ebben az ügyben a további eljárást beszüntettük, mivel az ebben a tárgyban kiküldve volt szakaszbeli tanácsbírák által Meszesen 1903. évi november 18-án fölvetett jegyzőkönyv szerint felek között az ügy békés uton elintéztetett.

Perujtás iránti kérelmével azért kellett panaszost elutasítanunk, mert beadványában felhozottak nem felelnek meg az V. t.-cz. 120 §. kívánalmainak.

E végzés felek előtt nyilvános ülésben azzal a figyelmeztetéssel hirdettetett ki elnök által, hogy ez ellen a bíróság egyházi elnökénél 15 nap alatt beadandó felebbezésnek van helye.

Beregszászy Berencz nyomban felebbezését, Zsóry István főgondnok megnyugvását jelentette be.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál s. k.

*esperes.
egyházi elnök.*

Ragályi Béla s. k.

*egyházmegyei gondnok,
világi elnök.*

Molnár László s. k.

*világi főjegyző,
a bíróság jegyzője.*

II.

Az időszaki tanács megalkotásáról.

Jelen voltak:

Vadászy esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Botos József, Dávid József, Szuhay Benedek, Elek József papi, Szekrényessy Árpád, Gróf Vay Tihamér, Zsóry Gusztáv, Bárczay László, Zsóry György világi tanácsbírák és Molnár László világi főjegyző, mint a bíróság jegyzője.

A bíróság az 1904/7. évi V. t.-cz. 13. §. második bekezdése értelmében az időszakai tanácsot megalkotja s abba egy évi időtartamra megválasztja:

I. Rendes tagokul: Svingor József, Szekrényessy Árpád, Zsóry György; póttagokul: Gróf Vay Tihamér, Dávid József és Elek József tanácsbírákat.

II. Rendes tagokul: Szuhay Benedek, Miklós Ödön, Zsóry Gusztáv; póttagokul: Botos József, Bodnár István és Bárczay László tanácsbírákat.

Mely jegyzőkönyv fölolvastatván: hitelesítettik.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál s. k.

*esperes,
egyházi elnök.*

Ragályi Béla s. k.

*egyházmegyei gondnok,
világi elnök.*

Molnár László s. k.

*világi főjegyző,
a bíróság jegyzője.*

III.

Lengyel Gyula szendrőládi lelkésznek Csiky Zoltán ládbessenői lelkész elleni erdőhasználatából befolyó lelkészi jövedelem visszatérítése iránti ügyében.

Jelen voltak:

Vadászy Pál esperes egyházi, Ragályi Béla gondnok világi elnök, Botos József, Dávid József, Elek József, Svingor József és Szuhay Benedek papi-, Bárczay László, Szekrényessy Árpád, gróf Vay Tihamér, Zsóry Gusztáv és Zsóry György mint előadó világi tanácsbírák, Dr. Orbán József világi aljegyző, mint a bíróság jegyzője, Dr. Sáfrán Dezső egyhm. ügyész. A felek részéről: Lengyel Gyula lelkész.

Elnök az ülést megnyitja s megállapítja, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen s hogy a felek szabályszerűen megidézettek.

A megjelent bírósági tagok közül Szekrényessy Árpád világi tanácsbíró az 1904/7. évi V. törvényczikk 49. §-ának c) pontja, Dávid József egyházi tanácsbíró ugyanazon pont és Botos József ugyanazon §. b) pontja alapján mint érdekelt az ügy elbírálásában részt nem vesznek.

Panaszlott távollétében elnök megállapítja, hogy illetékeségi kifogás nem tétetett és elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja Zsóry György előadót az ügy ismertetésére.

Előadó ismertetését következőkben terjeszti elő: Lengyel Gyula szendrői rendes, volt ládbessenyői helyettes lelkész panaszt tesz Csiky Zoltán ládbessenyői lelkész mint hivatalbeli utóda ellen, hogy Ládbessenyőn az „Órcze“ nevű, üzemtervi kezelés alatt álló erdőből 1906—1907 telén kivágott fát magának egészben megtartotta, holott annak $\frac{2}{5}$ -öd része panaszost illeti azon alapon, hogy azon erdő az üzemterv szerint csak minden ötödik évben kerül vágatás alá; ezért helyettes lelkészkedésének két évére a haszon $\frac{2}{5}$ -öd része az övé. Csiky Zoltán a követelés ellen kifogást emel, állítván, hogy az Órcze erdő fája eddig előd- és utód között osztozkodás tárgyát nem képezte, hogy erről a díjlevél nem intézkedik, hogy azon erdőben a múlt téli vágatás után még csupán egy vágás lesz 1911—12. évek telén s aztán hosszú ideig, körülbelül 20 éven keresztül -- szünetelni fog annak használata, — végre hogy a fajvédelmet lelkész előre veszi fel s így ha jogos lenne is panaszos követelése, ez nem panaszlótól, hanem panaszosnak hivatalbeli elődjétől volna követelhető.

A kiküldött vizsgáló bizottság 1907 jul. 11-én Ládbessenyőn tartott vizsgálata során megállapította, hogy az „Órcze“ erdő tényleg üzemtervi kezelés alatt áll, hogy minden ötödik évben kerül vágatás alá, hogy a kivágott famennyiség eddig előd- és utód között meg nem osztatott, hanem a fahasznót azon behivatalnok élvezte, a ki a vágatás idejében hivatalban

volt. Végre megállapította a bizottság, hogy még egy ötéves ciklus után a nevezett erdő hosszú ideig nem kerül vágatás alá.

A lelkészi díjlevélben a failltetmény a következőleg van biztosítva:

„4-szer: 8 öl tűzifa, melyet a hivek szállítanak be, de beszerzéséről az egyház gondoskodik;“

„5-ször: a., a 2-ik számú telekjökönyvben foglalt nagyobb részben szántó, kisebb részben erdő és rétből álló ingatlan haszonélvezete;“

b., a volt urbéresek közös nevében álló osztatlan erdőlegetőből egy telek utáni illetőség, mely a lakosokkal közösen legetőül használtatik egyenlő jogosultsággal;

„8-szor: 4 pont alatt az erdőjövédelmi tőkének 140 koronának kamatja.“

A díjlevél tehát az „Örcze“ erdő üzemi fajvédelmének felosztásáról nem intézkedik.

A ladbessenyői községelőjáróságtól beszerzett jelentés szerint az ottani urbéres gazdaközönségnek közös erdejében csupán az „Örcze“ nevű erdőnek 43 kataszteri holdnyi része áll üzemi kezelés alatt, több nem.

Kérdés tárgyát tehát az képezi: megosztandó-e az említett fajvédelem s ha igen kik között, mily elvek szerint, nevezetesen 5 évenként előlegesen vagy utólag-e, továbbá, hogy a panaszolt által felvett jövédlem hány évre osztassék fel és hogy ki és mennyit tartozik panaszosnak két évi szolgálata idejére a fahaszonból fizetni.

Előadó ismertetése után elnök felhívta panaszost a bizonyításra vonatkozó indítványának előterjesztésére.

Lengyel Gyula előadja, hogy a bizonyításra vonatkozólag indítványt tenni nem kíván.

Azután elnök a bíróság tagjait kérdezi meg, hogy van-e indítványuk a bizonyítás kiegészítése tekintetében s miután a megkérdezettek ily indítványt nem tettek elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelenti ki

Elnök felhívja a jelenlevő panaszost nyilatkozatának elő-

terjesztésére. Panaszos írásbeli panaszával egyezően terjeszti elő kérelmét s kéri követelésének megítélését, mely 219 kor. 28 fill. $\frac{2}{5}$ részét képezi, tehát 87 kor. 71 fillért tesz.

Elnök a tárgyalást berekesztvén, a bíróság tanácskozásra visszavonul. Tanácskozás után elnök nyílt ülésben panaszos jelenlétében kihirdette a bíróság egyhangulag hozott következő

Végzését:

A bíróság a tárgyalás adatából nem állapithatta meg azon körülményt, hogy a kérdéses erdőterületre nézve mily üzemterv s mikor lépett életbe s hogy az életbeléptetés után közvetlenül történt-e a kivágás vagy csak öt évvel későbbben s miután ezen adatok nélkül nem állapítható meg, hogy a vágatásból befolyt jövedelem előlegesen vagy utólagosan számítandó-e, ezért a bíróság a bizonyítás kiegészítését rendeli el s felhívja a feleket, hogy a törvényes következmények terhe alatt az erdőgondnokságtól, vagy máshonnan szerezzenek s az elnökséghez terjeszsenek be, oly adatokat, melyekből kitűnjék, hogy mily üzemterv s mikor lépett életbe s annak alapján mikor történt a vágatás s újabb vágatás mikor fog eszközöltetni s érdemleges határozatot a bíróság csak ezen adatok beérkezte után fog hozni.

K. m. f.

Jegyzette:

Orbán József
egyházmegyei világi aljegyző.

Fegyelmi bírósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Martonyiban 1907. évi augusztus hó 28-án a felsőborsodi református egyházmegye fegyelmi bírósága üléséről,

Doktor Gyula sajkakazinczi lelkész és a sajkakazinczi egyház presbyteriuma ellen az 1907. évi május 2-án hozott 31. számú egyházmegyei közgyűlési határozattal hivatalból elrendeli és az ezzel egyesített, magánpanaszra indított következő fegyelmi ügyekben, u. m.: Doktor Gyulának Balogh István ellen 54/1907. sz. alatt, ugyanannak Gööz Ferencz ellen 457/1907. sz. alatt, végre utóbbinak és Fogány Györgynek Doktor Gyula ellen 429/1907. szám alatt folyamatba tett ügyében.

Jelen voltak:

Vadászy Pál esperes egyházi, Ragályi Béla gondnok, világi elnök, Botos József, Dávid József, Elek József, Szuhay Benedek, Svingor József egyházi, Bárczay László, Szekrényessy Árpád, Gróf Vay Tihamér, Zsóry Gusztáv, Zsóry György világi tanácsbírák, Molnár László világi főjegyző, mint előadó, Dr. Orbán József világi aljegyző, mint a bíróság jegyzője, Dr. Sáfrán Dezső egyházmegyei ügyész. A felek részéről: Doktor Gyula sajkakazinczi lelkész.

Elnök az ülést megnyitja s megállapítja, hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen és hogy a felek szabályszerűen megidézettek. A megjelent bírósági tagok közül Bárczay László világi tanácsbíró érdekeltsége az 1904—7. évi V. törvénycikk 49. §-ának c) pontja alapján mint ez ügyben eljáró vizsgálóbírónak megállapítottván, nevezett ez ügy elbírálásában részt nem vett.

Panaszlott Doktor Gyula megkérdeztetvén az iránt, hogy van-e illetékességi kifogása, kijelenti, hogy nincsen.

Ezután elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó a következőkben terjeszti elő ismertetését:

A sajkóczinczi második tanítói állás díjlevele ügyében az egyházmegyei közigazgatási bíróság 1906. évi április hó 19-én Boldván tartott ülésében megállapította a tanító fizetését, kötelességeit s ugyanakkor az iratokat a díjlevél megállapítása végett áttette az egyidejűleg tartott egyházmegyei közgyűléshez.

E közgyűlés 70. sz. határozatával utasította a presbyteriumot az első és második tanítói díjlevelek akként leendő kiigazítására, hogy a díjlevelekbe állítsa be azon tételeket, melyeket a közigazgatási bíróság felveendőknél megállapított s vegye figyelembe a díjlevelek kiállításánál a presbyterium 1906. évi január 25-én 5. sz. alatt hozott határozatát és az egyházmegyei kiküldöttek jelenlétében 1906 április 1-én felvett jegyzőkönyvben foglaltakat és utasította a presbyteriumot, hogy az ekként kiigazított díjleveleket az 1906. évi őszi közgyűlésre terjeszse fel.

Az 1906. évi szept. 5—6-án Edelényben tartott őszi közgyűlés 47. sz. határozatával megállapította, hogy a presbyterium ez utasításoknak nem tett eleget, mert 1906. évi aug. 16-án hozott határozatában csupán a második tanítói díjlevelet terjesztette be s ezt is az utasítástól eltérően szerkesztve; minek folytán ismét utasította közgyűlés a presbyteriumot a díjleveleknek a meghagyott módon leendő szerkesztésére és az 1907. évi tavaszi közgyűlés elé terjesztésére.

Ez utasítás folytán hozta meg a presbyterium az 1907. évi

április hó 14-én egyhangu határozatát, melyben kimondja, hogy „szemben az egyházmegye határozatával más díjlevelet nem készít, hanem az 1906. évi aug. 19-én hozott határozatát fentartja, megmarad az egyházmegye 47. sz. határozatával visszautasított második tanítói díjlevél mellett“ és az első tanítói díjlevél betérjesztését mellőzte.

E határozatban, valamint lelkésznek azon eljárásában, hogy az 1906 szept. 5-én hozott 47. sz. egyházmegyei közgyűlési határozat végrehajtását hét hónap mulva kísérelte meg, az 1907 május 2-án tartott egyházmegyei közgyűlés 31. sz. határozatában a E. T. (rég) 301. §-ának 4., 6., 7. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség jelenségeit észlelve, elrendelte Doktor Gyula lelkész és a sajókazinczi presbyterium ellen a fegyelmi eljárás megindítását, mely határozat hozatalára indokul szolgált azon körülmény is, hogy Gööz Ferencz sajókazinczi tanító 429/1907. sz. panaszában a presbyterium 1907 április 14-én tartott ülése jegyzőkönyvének hitelességét kétségbe vonta, állítván, hogy a határozat a presbyterium összes előző határozataival és az igazsággal ellenkezésbe jutott, valamint befolyással volt a fegyelmi eljárás megindítására azon körülmény is, hogy Pogány György sajókazinczi presbyter 429/1907. sz. panaszában állítja, mikép lelkész az egyházmegyei közgyűlés említett 47/1906. sz. határozatát rossznak, törvénytelennek nyilvánította, azzal szemben tiszteletlenséget tanusított.

Doktor Gyula igazoló nyilatkozatában a vádak tagadta, egyben Gööz Ferencz ellen vizonvátat emel a miatt, hogy római katolikus vallásu növendékeknek katolikus hittant tanított, halottak estjén kivilágítást rendezett, saját tandíját egész évre előre beszedte, a halottakat bucsuztatóval temeti, a presbyteriumot ellene izgatja, a gondnokot felesleges és szükségtelen kiadásokra reávette, ezért Balogh István gondnok ellen is vádat emel.

A fegyelmi vizsgálat megejtésére kiküldött bizottság az igazoló nyilatkozatok és az ügyészi vélemény beérkezte után,

1907 augusztus 11-én tartotta meg a vizsgálatot, mely a következő öt vádpontra terjedt ki, u. m.:

1. Gööz Ferencz azon vádjára, hogy Doktor Gyula lelkész az 1907 április 14-én tartott presbyteri gyűlésben az e. m. közigazgatási bíróság 1906. évi április 19-én Boldván tartott ülésében hozott 1. sz. határozatát rossznak, törvénytelennek modotta.

2. A sajkókazinczi presbyterium azon határozatára, melylyel 1907 április 14-én az e. m. közgyűlés határozatával ellentétbe helyezkedett s annak ellenszegült, kimondván, hogy új díjlevelet nem készít, a már visszautasított második tanítói díjlevelet terjesztette fel, az első tanítói díjlevelet pedig nem.

3. Gööz Ferencz azon vádjára, hogy lelkész az e. m. közgyűlés határnapja 1906 szept. 5. után hét hó múlva hívott össze presbyteri gyűlést a tanítói díjlevelek ügyében, a tanító távollétében.

4. Gööz Ferencz azon vádjára, hogy lelkész az 1907 április 14-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvét két a gyűlésen jelen nem volt presbyterrel is aláíratta.

5. Végre ugyanannak azon vádjára, hogy a presbyterium az említett 1907 április 14-iki határozatával összes előző határozataival és az igazsággal ellentétes álláspontra jutott.

A vizsgálat során kihallgattak felek és tanuk. Az 1-ső vádpontra nézve lelkész tagadja, hogy a vádbeli nyilatkozatot tette volna, csupán csodálkozását fejezte ki a felett, hogy az 1906. évi tavaszi közigazgatási bírósági ülésre meg nem hivatott. Panaszlott ezen állításával szemben megállapította a bizottság, hogy lelkész az ugyanazon napon tartott e. m. közgyűlésre meghivatott s így tudta vagy legalább tudnia kellett a közigazgatási bíróság határidejét; különben ugyanott meg is jelent.

Magánvádoló kihallgatása alkalmával a tényállást beadványával egyezően adja elő. Balogh István tanu szerint lelkész az e. m. határozatát rossznak mondva, de tanu nem tudja, hogy melyik határozatra értette. Kuttor István tanu szerint a lelkész

mondta, hogy az egyházmegyén elnézték a charta megállapítását és hogy azon határozat rossz. Kuttor József vallja, hogy lelkész mondotta, mikép az egyházmegye határozata rossz. Pogány György állítja, hogy lelkész mondta, mikép a tanítói díjlevél rossz, törvénytelen. Varga András tanu állítja, hogy lelkész mondta, hogy az egyházmegye határozatára ne adjunk semmit. Czövek István szerint is törvénytelennek mondta lelkész az egyházmegye határozatát a presbyteri gyűlésen, de a charta megkésztését szükségesnek tartotta. Buday János tanu vallja, hogy lelkész a díjlevelekre mondotta, hogy az helytelen, rossz.

A 2-ik vádpontra lelkész kijelenti, hogy sem ő, sem a presbyterium nem helyezkedett szándékosan ellentétbe az egyházmegye határozatával, de nem tudták meg a határozatból, hogy mit kell tenniök. A küldöttségtől nyertek tájékozást először arról, hogyan készítsék a díjlevelet. El is készítik most már és be is terjesztik. Kuttor József szerint a presbyterium 1907 ápril. hó 14-én azt határozta, hogy maradjon meg a régi charta azon külömbséggel, hogy a természetbeni járulék 4 kor. 50 fillérre változtassék át. Balogh István szerint az első tanítói díjlevél nem tárgyalatott, csak azon részében, a mennyiben a második díjlevél tételeit érinti. Nem értették meg az e tárgyban felvett jegyzőkönyvet, melyet délután irtak alá Varga András, Czövek István, Székely Tamás, Buday János, Kuttor István csatlakoznak a Balog István vallomásához, illetve azzal egyértelműleg vallanak.

A 3-ik vádpontra lelkész előadja, hogy nem ismer törvényt vagy szabályrendeletet, mely a presbyteri gyűlések határidejét megszabná, egyébiránt a presbyterium határozatát kellő időben felterjesztette az egyházmegyei közgyűlésre.

A 4-ik vádpontra lelkész előadja és Székely Tamás és Székely András tanuk egyezően kijelentik, hogy utóbbiak a presbyterium délelőtti gyűlésén jelen voltak, délután nem és a jegyzőkönyvet egy hét múlva irták alá.

Az 5-ik pontra 2-ik pontban adott feleletek szolgálnak felvilágosításul. Tanuk megeskettettek.

Ezután Pogány György a lelkész elleni vádját visszavonta.

A vizsgálóbizottság a lelkésznek Balogh István és Gööz Ferencz ellen, utóbbinak a lelkész ellen beadott panaszos ügyeit meg nem vizsgálva, miután vádlók és viszonzvádlók a bizottság előtt megjelentek s jegyzőkönyvbe vétetni kérték, hogy az egyház békéje érdekében összes ügyeiknek együttes beszüntetését kívánják s kérik, hogy ezen kérelmük az egyházmegyei bírósághoz (közgyűlésre) felterjesztessék. E kérelem folytán a vizsgálóbizottság jegyzőkönyvet vett fel, abba az említett kerelmet bevette, a jkvet a felek mindnyájan aláírták s az a bíróság előtt fekszik.

Előadónak ezen ismertetése után az említett jegyzőkönyv felolvastatott.

Elnök előadja, hogy az ügy ily állásában kérdés tárgyát az képezi, hogy miután magánpanaszra és hivatalból megindított fegyelmi ügyek kerültek tárgyalás alá, megszüntethető-e az eljárás vagy nem.

E kérdés feletti tanácskozásra a bíróság visszavonul.

Zárt ülésben felolvastatván a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv ügyész nyilatkozatra hivatott fel.

Ügyész kijelenti, hogy az eljárást megszüntethetőnek látja ugyan, de megszüntetési indítványt nem tesz.

Tanácskozás után, nyílt ülésben, Doktor Gyula panaszlott jelenlétében kihirdettetett a következő egyhangulag hozott

v é g z é s :

A hivatalból megindított fegyelmi eljárást a bíróság megszüntethetőnek nem tartja s minthogy a vizsgálat még befejezve nincsen, annak folytatását elrendeli s e célból az iratokat elnökségnek kiadatni határozza, egyben felhívja a magánpanaszos-feleket, hogy e végzés kézbesítésétől számított 15 nap alatt 50 korona vizsgálati költséget a törvényes következmények terhe alatt az esperesi hivatalhoz tegyenek le.

Jegyzette Martonyiban, 1907 aug. 28-án.

Orbán József

egyházmegyei világi aljegyző

II.

TARGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétett a felsőborsodi református egyházmegye fegyelmi bírósága részéről Martonyiban 1907. év augusztus hó 28-án tartott ülésben.

Jelen voltak :

Vadászi Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt : Svingor József, Botos József, Dávid József, Szuhay Benedek, Elek József papi, Szekrényessy Árpád, Gróf Vay Tihamér, Zsóry Gusztáv, Bárczay László, Zsóry György világi tanácsbírák és Molnár László világi főjegyző, mint a bíróság jegyzője.

T á r g y :

Ifju Csik Miklósné, özv. Recski Károlyné, Beregszászy Ferencz lelkész és a presbyterium panasza folytán Szoltész Kálmán szendrői tanító ellen indított fegyelmi ügy.

Elnök a tárgyalást a felek és az ügy megnevezésével megnyitja, ezután a bíróság tagjait, majd a feleket hívja fel nyilatkozatra, az 1904/7. évi V. t.-cz. 51. §. rendelkezése értelmében, érdekeltségük, illetőleg a bíróság valamelyik tagja ellen esetleg érdekeltégi kifogásuk bejelentésére.

Ennek folytán Elek József és Zsóry Gusztáv tanácsbírák az V. t.-cz. 49. §. c) pontja szerinti érdekeltségüket, — mint ez ügyben eljáró vizsgálóbiztosok, — bejelentik.

Felek sem érdekeltégi, sem illetékességi kifogást nem emelnek.

Ezek után elnök megállapítja, hogy a két érdekelt bíró kivételével, — kik ez ügy elbírálásában részt nem vesznek, — a bírák kellő számban vannak jelen; a felek pedig a mai tárgyalásra kellően megidézettek, a kik közül azonban csak Bereg-

szászy Ferencz lelkész panaszos és Soltész Kálmán tanító panaszlott lelentek meg.

Majd elnök az ügy előadásával megbizva volt Botos József tanácsbíró-t hívja föl az ügy előadására.

Ennek folytán nevezett előadó az ügyet következőkben ismerteti :

Ifju Csik Miklós, özv. Reeski Károlyné, Csik Miklósné szendrői lakosok és Beregszászy Ferencz lelkész a presbyteriummal panaszt emeltek Soltész Kálmán szendrői tanító ellen, hogy gyermeküket az iskolából hátralékos tandijért goromba szavakkal haza kergeti; egy nyomorék lábú gyermeket, ha elkésetten érkezik az iskolába, szintén haza kergeti, azután pedig mulasztókként kimutatja; jó tanuló és előmeneteli joggal bíró 4-ik osztályt végzett növendéket az 5-ik osztályba nem vitt föl; az iskolás gyermekek előtt ezek szülőiről nem kellő tisztelettel nyilatkozik; Csik Miklósné gyermekét nem tanítja, hanem gunyosan zsidó iskolába küldi; panaszlott tanítót e cselekedetekre a gyermekek szülői iránti gyűlölet és bosszu vezeti, a minek aztán az a következménye, hogy a gyermekeket más felekezeti iskolába adják.

E panaszok megvizsgálására a küldöttség a szendrői egyházban folyó évi július 28-án megjelent s a vizsgálatot fogadtatósította, azonban sem a panaszosok által bejelentett vádak, sem a vizsgálat során jelentkezett Gombkötő József, Molnár Jánosné és Moeurnyi János által ott felhozott vádak beigazolást nem nyertek; mert panaszosok vádjait csak ismételték, illetőleg erősítették, de tanukkal igazolni nem tudták. Osupán azon vád látszik némileg beigazoltnak, — panaszkodó presbyterium és lelkész nyilatkozatával, — hogy panaszlott tanító többször távozik indok, de nem bejelentés nélkül az egyházból és hogy ifj. Csik Miklós leánya a mult iskolai évben jó vizsgát tett s felsőbb osztályba még sem vitte a tanító.

Elnök ezután feleket hívja fel bizonyítékaik illetőleg védekezése előadására, azonban az ügy érdemére vonatkozólag semmi újat sem mondanak.

Miután elnök a bíróság tagjait s a feleket ismételten felszólította, hogy a bizonyítás kiegészítése tekintetében vannak-e még indítványuk, vannak-e még kívánságaik, az erre adott nemleges felelet után a tárgyalást berekesztette s a bíróság zárt ülésre alakulva, meghozta szótöbbséggel a következő ítéletét:

Ítélet.

Soltész Kálmán szendrői tanítót az egyházmegyei fegyelmi bíróság a terhére rótt vádak és következményeik alól fölmentik.

Panaszosokat 25 korona eljárás költségnak ez ítélet jogerőre emelkedése után 15 nap alatt fizetendő ezennel megállapított összegben marasztalja, illetőleg ezt az esperesnél letéve levő 50 koronából ki, a fölmaradt 25 koronát visszautalja.

Indokok:

A felhozott vádak a szabályszerű ügyészi vádindítvány figyelembevételével is megtartott vizsgálat során kétségtelen beigazolást nem nyertek, minélfogva vádlott fölmentendő volt.

A vizsgálati költség megállapítása az V. t.-cz. 98. §-a rendelkezésén alapul.

Ez az ítélet a jelenlevő felek előtt nyilvános ülésben nyomban kihirdettetett elnök által azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez ellen a bíróság egyházi elnökénél 15 nap alatt beadandó fellebbezésnek van helye.

Soltész Kálmán panaszlott tudomásul vette s megnyugodott; Beregszászy Ferencz a jelen nem lévő panaszosok nevében is tudomásul vette és a maga, valamint a többi panaszosok nevében fellebbezést jelentett be.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál s. k.
esperes,
egyházi elnök.

Ragályi Béla s. k.
egyházmegyei gondnok,
világi elnök.

Molnár László s. k.
világi főjegyző,
a bíróság jegyzője.

3.

Függelék.

I.

LELKÉSZÉRTEKEZLETI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye 1907. évi július hó 23-án Edelényben tartott lelkészértekezleti közgyűlésen.

Jelen voltak :

Dávid József, majd Demeter Bertalan elnöklete alatt : Vadászy Pál esperes, Balogh István, Bartha Mihály, Bartha László, Barna Gyula, Batta József; Bárdos István, Bodnár István, Bodolai Miklós, Bogdányi József, Botos József, Beregszászy Ferencz, Csapó János, Csizmadia Jenő, Csiky József, Csiky Zoltán, Dakó Lajos, Elek József, Farkas József, Kazay Géza, Kerekes János, Nagy Barna, Nagy Ferencz, Pataky János, Simon József, Svingor József, Szuhay Benedek, Tóth János lelkészek ; Almássy Bertalan, Almássy Lajos, Medgyasszai András, Fóris János, Varga Imre s.-lelkészek, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, Sáfrán Dezső egyházmegyei ügyész és több érdeklődő. Jegyző : Szentmártoni Dániel.

Elmaradásukat kimentették: Lesko László, Horváth János, Csontó Károly, Körössy István, Osváth Zoltán, Nagy Lajos, Doktor Gyula, Simon Gyula, Zajzon Mihály, Tussai János.

Nem igazolták: Némedy József, Lengyel Gyula, Rozgonyi László A megállapított 4 kor. birságban elmarasztaltatnak.

1. Közének és Nagy Ferencz damaki lelkész szép alkalmi imája után Dávid József elnök eszmékben, gondolatokban gazdag megnyitó beszédet tartott, melyben a felállítandó lelkészi nyugdíjintézet és az egyházi adórendezés kérdésével, mai egyházi életünk eme két legfontosabb tárgyával foglalkozott tüzetesebben, mélyreható alapossággal.

Az elnöki megnyitót, mely sok részben irányítója lőn tanácskozásunknak, nagy érdeklődéssel hallgatta értekezletünk, elismeréssel láttuk abban ügybuzgó elnökünk körültekintő munkálkodását, melynek viszonzásául jegyzőkönyvi köszönetünkben részesíteni, munkálatát pedig a „Sárospataki Ref. Lapok“-ban közétetni határoztuk.

2 Farkas József hegymegi lelkész megkapó emlékbeszédet tartott Almássy Lajos sz.-ládi elhunyt lelkésztársunk felett, találó vonásokkal rajzolva meg az egyházáért és szeretett családjáért sokat fáradozott, munkás lekipásztor képét.

Értekezletünk őszinte kegyelettel áldozott az elhunyt pályatárs emlékének, a szép nekrológot pedig megörökíteni kívánta emlékkönyvünkben.

3. Hosszasan és behatóan foglalkozott értekezletünk a felállítandó lelkészi nyugdíjintézettel, mely tudvalevőleg arra volna hivatva, hogy jövőnket biztosítsa, munkaképtelenségünk, öregségünk napjait lehetőleg gondtalanná tegye. Többen vettek részt a magas színvonalon álló komoly tanácskozásban, alaposan mérlegelve, megvitatva az e tárggyal kapcsolatban Svingor József egyházmegyei dékán és Szuhay Benedek egyházmegyei főjegyző által benyújtott s lényegileg megegyező indítványokat. A hosszas tanácskozás folyamán megérlelődtek a gondolatok s kialakult és egyhangu határozattá lőn a következő elvi álláspont:

Értekezletünk az országos ref lelkészi nyugdíjintézet jelen alakjában való életbeléptetését nem óhajtja,

mert az elviselhetetlen újabb terheket rak a különben is csekély javadalmazással bíró kálvinista papság vállaira s bár a felettes hatóság által megalkotott s immár szentesített nyugdíjtörvény kötelező erejét tisztelettel elismeri, mindazáltal szükségesnek látja, hogy e nyugdíjtörvényt egy kiküldött bizottság (Svingor József, Bartha Mihály, Szuhay Benedek) még egyszer tüzetesen vizsgálja át, az abban található sérelmeket pontonként sorolja fel s az így elkészített munkálat memorandum alakjában terjesztessék fel az őszi egyházmegyei közgyűlésre a végből, hogy felettes hatóságaink tegyenek lépéseket a nyugdíjtörvény újabb átdolgozására, hogy ily módon a lelkészi kar helyzetével s anyaszentegyházunk érdekeivel jobban számotvető, szerencsésebb formában lépjen az majd életbe.

4. Olvastatott a pályakérdéseket kitűző bizottság jelentése, mely szerint a következő pályatételeket ajánlják elfogadásra:

1. Irassék áldozócsüörtöki egyházi beszéd szabadon választott textus alapján. Dija 20 kor.

2. A ker. vallás és a szocializmus. Dija 20 kor.

3. A lelkész mellékfoglalkozásai. Melyek megengedhetők. Melyek hathatnak bénítólag apostoli feladatának betöltésére? Dija 20 kor. Beadási határidő 1908 márczius 1.

Értekezlet a bizottság jelentését köszönettel tudomásul veszi, a proponált tételeket a komoly munkálkodásra alkalmasaknak találja s kitűzni határozza.

5. Olvastatott Kerekes János barczikai lelkész következő indítványa: „Miótán a régi kerületenkénti államsegély az új államsegély folytán már is felszabadult, ez ezután már arra a céljára használtassék fel, a melyre adatott: szegény egyházak, lelkészek segélyezésére.“

Indítvány az egyházmegyére pártolólág felterjesztetni határoztatott.

6. Ragályi Béla egyházmegyei gondnok indítványozza: „Kérje fel értekezletünk az egyházmegyei jegyzői kart, vagy a papi főjegyzőt, hogy a kápolnai gyűlésben megerősített „Tanácskozási és ügyrendjét“ egyházmegyénknak néznék át s esetleges módosításait tennék meg a Martonyiban tartandó őszi közgyűlés előtt.“

Indítvány elfogadott.

7. Foglalkozott értekezletünk az egyházi adózás kérdésével s tudatában annak, hogy mily döntő befolyással lesz e kérdés kedvező, avagy kedvezőtlen megoldása egyházi életünk jövő fejlődésére, kimondotta értekezletünk,

hogy e kérdés tanulmányozása és előkészítése végett egy bizottságot küld ki Botos József, Elek József, Barna Gyula, Szentmártoni Dániel ért. tagokból azzal a megbízással, hogy az őszi gyűlésig állítsák össze e nemű munkálataikat s terjesszék a gyűlést megelőzőleg tartandó értekezlet elé.

8. Szuhay Benedek felolvassa „Temetőben“ című vallásos irányu költeményét.

A szép poétai ihletről tanuskodó remek költeményben igazi élvezetet talált értekezletünk s a lelkes szerzőt szives elismerésével jutalmazta.

9. Pataky János mályinkai lelkész felolvasta egy terjedelmesebb dolgozatát, ily czimmal: „Az első jeruzsálemi zsinat lefo-lyása és eredményei.“

E komoly bibliai tanulmányon alapuló munkálatot is elismerésre méltatta értekezletünk, mint újabb jelét a szerző komoly törekvésének, buzgó munkálkodásának.

10. Több tárgy nem lévén,
elnök a gyűlést bezárja.

Dávid József,
ért. elnök.

Szentmártoni Dániel,
ért. jegyző.

II.

SZABÁLYRENDELET

az egyházmegyei közgyűlés tanácskozási szabályai s ügyrendje tárgyában.

Közgyűlés.

I. Fejezet.

A tanácskozási rend.

1 §. Az egyházmegyei közgyűlést a kettős elnökség által kitűzött időben, az elnökség (esperes és gondnok, esetleg helyetteseik) következőleg nyitja meg: előbb az esperes imában kéri Isten segélyét a tanácskozásokra, azután az egyházmegyei gondnok jelenti ki a gyűlést megnyitottnak.

2 §. A gyűlés megnyitása után a tanácskozásoknak tárgyai a tárgysorozat rendén vétetnek megvitatás alá. A tárgysorozatot az elnökség állapítja meg, mely gyűlés előtt a tagoknak a gyűlés helyén kiosztandó. Az elnökség vagy 10 tagnak kívánatára azonban ha valamely tárgy sürgősnek mutatkozik -- soron kívül tárgyalatik.

3 §. A gyűlésnek az egyházak által az E. T. (I. t.-cz., II. f., 51. §-a) értelmében küldött képviselői megbízóleveleiket az elnökségnél bemutatni kötelesek.

4 §. A gyűlés minden tagjának (I. t.-cz., II. f., 56. l.) joga van önálló indítványokat terjeszteni elő. Az indítvány mindig írásban terjesztendő be.

Ha az indítvány a gyűlést megelőzőleg 8 nappal az elnökséghez beadatott: az a tárgysorozatba felveendő és tárgyalandó. Ha pedig a közgyűlésen tétetett előbb, azon kérdés döntetik el: vajjon az a jelen gyűlésben vétessék-e tárgyalás alá, vagy a jövő gyűlésre halasztassék?

A tárgyalás alatt lévő ügyre vonatkozó indítványt mindenki szóval tehet.

5. §. A protestantizmus elveinek megfelelőleg a gyűlésen minden nagykoru református, akár egyházi, akár világi férfiú felszólalhat, a szavazásban azonban csak a közgyűlés tagjai vehetnek részt.

6. §. A tárgyakat mindig egy jegyző adja elő.

7. §. A tárgy az elnökség vagy 5 tag kívánatára előbb általános megvitatás alá bocsáttatik, azután pontonként vétetik részletes tárgyalás alá.

8. §. Mind az általános, mind a részletes vitában a gyűlés minden tagjának kétszer lehet a tárgyhoz szólani. Beszédjét senki nem olvashatja. Az elnökség, az előadó (jegyző) és ha az ügyben előzetesen nyomozat tartatott, a nyomozó biztosok a tárgy felvilágosítás végett bármikor, az indítványozó pedig a vita befejezésével még egyszer szólhatnak.

9. §. A tárgyhoz szólni kívánókat a jegyzők írják és szölik fel; a szónokok a feljegyzés sora szerint szólnak, indítvány tárgyalása esetén azonban az első szó az indítványozót illeti.

10. §. Soron kívül is szólhatnak azok, kik személyes kérdésben válaszolni, vagy a tanácskozási szabályokra hivatkozni akarnak.

11. §. A elnökség örökös a rend fenntartása s a jelen szabályrendelet pontos megtartása felett; jogában, sőt kötelességében áll a tanácskozás tárgyától eltérő szónokot a tárgyhoz szólásra figyelmeztetni — azt, a ki a tanácskozás méltóságát sérti vagy személyeskedik, rendreutasítani.

12. §. Ha az elnökség kétszeri rendreutasításának sikere nem lenne: a szót a szónoktól ugyanazon tárgy feletti vita folyamára az elnökség megvonja.

13. §. A szónokot beszédében akadályozni, vagy félbeszakítani nem szabad; erre az előbbi §-ok esetében csak az elnökség van jogosítva.

II. Fejezet.

Szavazás és határozat.

14. §. Ha szólásra följegyezve többé senki sincs, szóló az elnökség felhívására sem jelentkezik: a tárgyalást az elnökség befejezettnek nyilvánítja.

15. §. A határozatot az elnökség a felszólalók többsége után jelenti ki. 5 tag kívánatára azonban a szavazást elrendelni köteles.

16. Szavazásra az elnökség teszi fel a kérdést: a kérdés megállapításához egyszer szólni mindenkinek jogában áll, a kérdés akként teendő fel, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen szavazni.

17. §. A szavazás rendesen felállás vagy ülve maradás által történik, ha a többség ki nem vehető, ellenpróba alkalmazandó; szükség esetén a szavazók a jegyző által megszámláltatnak. Tíz tag írásbeli kérelmére névszerinti szavazás rendelendő el.

A közgyűlés által választandó tisztviselők választásáról szavazat lapok mellett titkon történik a szavazás.

18. §. A szavazatokat az elnökség számítja össze, az eredményt azonnal kijelenti; szavazatok egyenlősége esetén azon rész dönt, melyhez az elnökség járul szavazatával.

Ha a két elnök eltérő nézeten van, sorshuzással döntenek el, hogy melyik elnök adja a döntőszavazatot.

19. §. Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

20. §. A közgyűlésen a jelenlévők határoznak; érvényes határozat hozatalára azonban az elnökségen kívül legalább 10 tag jelenléte szükséges.

21. §. A közgyűlés határozatai ellenővés vagy ellenmondás felvételének a jegyzőkönyvben: nincs helye. A meghozott határozat ugyanazon gyűlés folyamában meg nem változtatható.

III. Fejezet.

A jegyzőkönyv.

22. §. A közgyűlés jegyzőkönyvét maga a gyűlés hitelesíti, a hitelesített jegyzőkönyvet az azt fogalmazó jegyző írja alá.

23. §. Ha hitelesítés alkalmával a határozat szerkesztése ellen a többség kifogást tesz: a kijavítás a gyűlés folyamában a fogalmazó jegyző által eszközöndő.

24. §. Az egyházmegye nevében kiállított okmányokat, leveleket és felterjesztéseket az elnökség, a közgyűlési határozatokat pedig e szóval: „kiadta,“ a jegyző írja alá, ki a jegyzőkönyvi pontokat az érdekelteknek 8 nap alatt kiadni köteles.

25. §. Jelen szabályrendelet megváltoztatását vagy módosítását tárgyazó indítvány a gyűlést megelőzőleg mindig írásban adandó be, a tárgyalására legalább 25 tag jelenléte kívántatik meg.

26. §. A módosított szabályzat csak a következő gyűlésen lép hatályba.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték:

Szuhay Benedek egyházmegyei papi főjegyző: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 56, 57, 58, 59, 60., 61. pontokat.

Molnár László egyházmegyei világi főjegyző: 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45. pontokat, továbbá bírósági ügyeket.

Szentmártoni Dániel egyházmegyei papi aljegyző: 33. pontot.

Dr. Orbán József egyházmegyei világi aljegyző: 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56. pontokat és bírósági ügyeket.

A JEGYZŐKÖNYV RÖVID TARTALMA.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Esperesi félévi jelentés felolvastatik.
3. Távollevők igazoltatnak.
4. Köszönő irat tudomásul vétetik.
5. Szentmártoni Dániel papi aljegyzővé választatik.
6. Jósvai Dénes zilizi lelkészé választatik.
7. Tóth Kálmán laki tanító lesz.
8. Balogi Lajos Lászlófalván tanítóvá választatik.
9. S. lelkészek bekebelezése. (Fóris, Pozsga, Varga I., Nagy L.
10. Nagy Sándor r.-szendi lelkész kérelme megadatik.
11. Lelkész értekezleti jkönyv felolvastatik. (Nyugdíjintézeti törvényre való indítvány. Tanácskozási és ügyrend.)
12. Tanügyi bizottság jkönyve felolvastatik.
13. Tanítóegyleti jkönyv tárgyalatik.
14. Bodnár István, t. bíró lemondása nem fogadtatik el.
15. Küldöttségi jelentés tárgyalatik.
16. Sajókazinczi tanítói díjlevelek betérjesztetnek.
17. Meszesi egyház kérelme, ingatlan vétele tárgyában.
18. Meszesi zavaros ügyek tárgyalatnak. Nagy Lajos kiszolgáló s. lelkész.
19. Meszes tőkesegélyére vonatkozó határozat.
20. Sajószentpéteri egyház építési ügyben felhatalmaztatik.
21. Küldöttségi jelentés a damaki új paplakról.
22. Botos József, t. bíró véleménye az új törvény rendeleteiről.
23. Botos József, t. bíró jelentése a kegyeleti évről.
24. A hangácsi egyház kérelme, iskolaépítés tárgyában.
25. A nagyvisnyói egyház adásvételi ügye jóváhagyatik.
26. A saószentpéteri és kazai egyházi énekkarok alapszabályai megerősítetnek.
27. A lábessenyői egyház kérelme Lengyel Gyula volt h.-lelkésze ellen
28. Rendbirság megállapittatik.
29. Tőkéssegély kérvények felterjesztetnek.
30. Egyszersmindenkori s.-kérvények tárgyalatnak.

31. Tanügyi bizottság felhivatik, hogy az iskolázatlan gyermekek sorsáról intézkedjék.
32. Az egyházlátogatóság ideje marad a régi.
33. Segélykérvények tárgyaltnak.
34. A szentjakabi tanítói díjlevél jóváhagyatik.
35. A s.-lászlófalvi egyházi adóhátralékról való jelentés.
36. A ládbessenyői egyház jelentése a kiirtott erdőterületről s annak újból való beültetése.
37. A kondói egyház jelentése a Haricza-patak szabályozása által elvett terület kártalanításáról
38. A kondói egyház jelentése hátralékos ügyeiről.
39. A ládbessenyői egyház kivetése megerősítettik.
40. Szendrőládi jelentés és kérelem az iskolaépítés ügyében.
41. A radostyáni egyház iskolája felépítésének ügyében halasztást kér.
42. A boldvai tanító adója részben kifizettetett.
43. A zilizi presbyterium a paplak építés elhalasztását kéri.
44. A f.-nyárádi egyház kölcsönügye jóváhagyatik.
45. A dövényi leányegyház építési ügye elhalasztatik.
46. Nagy Barna s.-ivánkai lelkész hátralékos adóügye.
47. A ládbessenyői parlag szőlőügye.
48. A disznóhorváti egyház iskolaépítésre tőkepenzét visszafizetés kötelezettsége mellett felhasználhatja.
49. Martonyi pótkivetése jóváhagyatik.
50. Rásky Mihály beteg tanító szabadságidőt kap.
51. Kőrössy István alacscai lelkész indítványa a lelkészi nyugdíjintézet tárgyában.
52. A varbói egyház kérelme gyűléstartás ügyben, megadatik.
53. A szakácsii egyház 1000 koronát felhasználhat építkezési czélokra
54. Soltész Kálmán tanító kérelmével elutasítatik.
55. Az ózdi missiói egyház adásvétele jóváhagyatik.
56. Dr. Sáfrán Dezső ügyészi jelentése.
57. Az egyházlátogatói járások elosztása.
58. Segélyosztó bizottsági taggá: Elek József t. b. választatik.
59. Kerületi képviselők kiküldetnek.
60. Jövő közgyűlés helye.
61. Jegyzőkönyv hitelesítése.

1. Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Beregszász Ferencz szendrői lelkész követelése a meszesi egyház ellen.

- II. Időszaki tanács megalakulása.
- III. Lengyel Gyula szendrőládi lelkész követelése Csiky Zoltán lábbesenyői lelkész ellen.

2. Fegyelmi bírósági ügyek.

- I. Doktor Gyula sajkazinczi lelkésznek Balogh István és Gööz Ferencz elleni ügyében; Gööz Ferencznek és Pogány Györgynek Doktor Gyula elleni ügyében.
- II. Soltész Kálmán szendrői tanító fegyelmi ügye.

3. Függelék.

- I. Lelkésznértkezesleti jegyzőkönyv.
- II. Szabályrendelet.

